

Zpráva o situaci na krajském trhu práce, o realizaci APZ v roce 2024 a strategie APZ pro rok 2025

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

Obsah

1	Zaměstnanost	3
1.1	Celková situace v zaměstnanosti kraje.....	3
1.2	Stručná charakteristika stavu a vývoje poptávky zaměstnavatelů po pracovní síle (volná pracovní místa)	6
2	Nezaměstnanost	12
2.1	Vývoj nezaměstnanosti v kraji v roce 2024.....	12
2.2	Hlavní příčiny nezaměstnanosti v kraji	19
2.3	Územní rozložení registrované nezaměstnanosti v kraji.....	23
3	Charakteristika problémových skupin na krajském trhu práce a problémových regionů kraje z hlediska rozvoje zaměstnanosti	24
4	Cizinci na trhu práce kraje.....	40
5	Prognóza vývoje trhu práce na rok 2025.....	46
6	Realizace aktivní politiky zaměstnanosti v roce 2024	48
6.1	Realizace jednotlivých nástrojů APZ v roce 2024.....	48
6.2	Rekvalifikace (RK zabezpečované ÚP ČR, zvolené, zaměstnanecké, rekvalifikace NPO, vzdělávací kurzy NPO), poradenství a pracovní rehabilitace ..	55
6.3	Projekty ESF	61
6.4	Vyhodnocení cílů APZ stanovených na rok 2024	68
7	Cíle APZ pro rok 2025.....	69
8	Přílohy	70

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

1 Zaměstnanost

1.1 Celková situace v zaměstnanosti kraje

Ústecký kraj je správně členěn do 7 okresů (Děčín, Chomutov, Litoměřice, Louny, Most, Teplice a Ústí nad Labem), největší obcí a zároveň sídlem kraje je město Ústí nad Labem. Severozápadní hranice kraje představuje zároveň i státní hranici se Spolkovou republikou Německo, konkrétně se spolkovou zemí Sasko. Na severovýchodě sousedí Ústecký kraj s Libereckým krajem, na západě s Karlovarským, z malé části i s krajem Plzeňským a na jihovýchodě se Středočeským krajem. Svou rozlohou 5 339 km² kraj představuje 6,8 % rozlohy České republiky.

Kraj je významný obzvláště strategickou polohu spojující ho hlavními dopravními tahy dálnicí D 8 s Prahou a Německem dálnicí A 17. Hlavním železničním tahem je mezinárodní trať Spolkové republiky Německo přes Ústí nad Labem do Prahy. Nejdůležitější vodní cesta přes řeku Labe umožňuje lodní přepravu do Hamburku, přístavu v Severním moři.

V Ústeckém kraji nadále přetrvává tradice průmyslové výroby zaměstnávající velký počet obyvatel, z odvětví má významné postavení energetika, těžba uhlí, strojírenství, chemický a sklářský průmysl. Ačkoliv průmyslová činnost z minulosti měla a dosud má nepříznivý dopad na kvalitu životního prostředí, přesto má kraj značný přírodní potenciál. Na jeho území se rozkládá národní park České Švýcarsko, chráněné krajinné oblasti České středohoří, Labské pískovce, část Kokořínska a Lužických hor.

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

Tabulka č. 1, Klasifikace postavení v zaměstnání (CZ-ICSE) v Ústeckém kraji v 2023-2024

Zaměstnavatelé, zaměstnanci a OSVČ	stav k (v. tis)	
	30. 9. 2023	30. 9. 2024
zaměstnanci vč. členů produkčních družstev	308,4	306,8
zaměstnavatelé	10,2	10,0
pracující na vlastní účet (OSVČ)	49,3	45,6
pomáhající rodinní příslušníci	1,1	-
celková zaměstnanost	369,0	362,4

Zdroj: Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS – čtvrtletní údaje v tisících - 3. čtvrtletí 2023 a 2024 | ČSÚ (czso.cz)

Pohled na celkovou zaměstnanost v rámci Ústeckého kraje vychází z výběrového šetření pracovních sil prováděného Českým statistickým úřadem, které pravidelně zveřejňuje na svých webových stránkách. Podle údajů k 30. 9. 2024 bylo v kraji evidováno 306,8 tisíc zaměstnanců, 10 tisíc zaměstnavatelů, 45,6 tisíc osob samostatně výdělečně činných. Celkem došlo ke snížení o 6,6 tis. subjektů, přičemž klíčový pokles se týká osob samostatně výdělečně činných (o 3,7 tisíce) a pomáhajících rodinných příslušníků (o 1,1 tisíc). Zároveň došlo k nezanedbatelnému poklesu počtu zaměstnanců (o 1,6 tisíce) a zaměstnavatelů působících v regionu (o 0,2 tisíce). Vzhledem k tomu, že se jedná o výběrové šetření pracovních sil, nelze výsledné hodnoty interpretovat jako plnohodnotně vypovídající.

V průběhu roku 2024 nahlásilo záměr hromadného propouštění 10 zaměstnavatelů (rok 2023 = 10 zaměstnavatelů) se sídlem v Ústeckém kraji a propuštěno mohlo být až 1 155 zaměstnanců (rok 2023 = 506 zaměstnanců). Organizační změny nahlásili i další zaměstnavatelé se sídlem mimo Ústecký kraj, ale s provozovnou na území regionu. V roce 2024 se takto jednalo o 9 zaměstnavatelů (rok 2023 = 16 zaměstnavatelů) s celkovým dopadem až na 537 zaměstnanců (rok 2023 = 401 zaměstnanců).

U některých ze zaměstnavatelů se jednalo o propouštění vyšších desítek osob, u jiných zase měly organizační změny na propouštění zaměstnanců jen malé dopady. V některých případech však docházelo během roku k hlášení záměru hromadného propouštění i opakovaně.

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

Graf č. 1, Porovnání nezaměstnanosti (PNO v %) v jednotlivých krajích ČR k 31. 12. 2024

Ke konci roku 2024 Ústecký kraj zaujímal se 6,2 procenty již opakovaně první místo (z levé strany grafu č. 1, Ústecký kraj žlutě zbarven). Za ním tradičně následoval kraj Moravskoslezský (5,8 %). Pod hranici celorepublikového průměru se dostalo k 31. 12. 2024 celkem 8 krajů (ČR = 4,1 %, vyznačeno růžovou linií).

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

1.2 Stručná charakteristika stavu a vývoje poptávky zaměstnavatelů po pracovní síle (volná pracovní místa)

K 31. 12. 2024 evidoval Úřad práce ČR v Ústeckém kraji celkem **10 969 volných pracovních míst** (dále i VPM), meziročně tak došlo k poklesu o 384 míst. Nejvyšší počet nabízených pracovních míst v průběhu roku byl evidován v květnu 2024 (11 372 VPM) a nejnižší v listopadu 2024 (10 950 VPM). Od července 2024 podléhají na základě novely zákona o zaměstnanosti volná pracovní místa 6měsíční expirační lhůtě, která odráží dobu, po kterou je možné dané pracovní místo uvádět v evidenci Úřadu práce od doby jeho oznámení zaměstnavatelem. Záměrem je zajistit, aby evidovaná volná pracovní místa reflektovala skutečnou a aktuální podobu trhu práce, přičemž první expirace se projeví počátkem ledna 2025. Změny v této oblasti mají vyřešit i nesoulad mezi daty Úřadu práce a Českého statistického úřadu.

Tabulka č. 2, Počty volných pracovních míst v Ústeckém kraji v letech 2023-2024

Rok 2023		Rok 2024	
období	počet VPM	období	počet VPM
leden	11 840	leden	11 213
únor	11 818	únor	11 271
březen	11 798	březen	10 994
duben	11 643	duben	11 005
květen	11 706	květen	11 372
červen	11 297	červen	11 322
červenec	11 290	červenec	11 087
srpen	11 327	srpen	11 038
září	11 490	září	11 264
říjen	11 754	říjen	11 057
listopad	11 615	listopad	10 950
prosinec	11 353	prosinec	10 969

Na jedno volné pracovní místo připadalo na konci roku 2024 v Ústeckém kraji 3,2 uchazeče, což je meziročně o 0,4 uchazeče více (prosinec 2023 = 2,8 UoZ/VPM). Zároveň ale o 2,0 uchazeče více než je celorepublikový průměr (prosinec 2024 = 1,2 UoZ/VPM).

Rychlý rozvoj technologií s následnou automatizací některých pracovních pozic v budoucnu míru nezaměstnanosti zásadně ovlivní. Tento jev však současně přinese

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

vyšší poptávku po kvalifikovaných pracovnících s digitálními a technologickými dovednostmi. Aby mohli zájemci či uchazeči o zaměstnání udržet krok s tímto vývojem, bude nezbytné aktivně se individuálně věnovat rozvoji a prohlubování svých znalostí a dovedností pro udržení své konkurenceschopnosti na trhu práce.

Graf č. 2, Struktura a počet volných pracovních míst nabízených v Ústeckém kraji v letech 2023 a 2024; (VPM = volná pracovní místa)

K 31. 12. 2024 bylo z evidovaných 10 969 volných pracovních míst vhodných 2 222 pro absolventy a mladistvé, tedy o 253 méně v meziročním srovnání a 732 pro osoby se zdravotním postižením, tedy o 55 více v meziročním srovnání.

Z celkového počtu nabízených pracovních míst jich bylo k 31. 12. 2024 nejvíce v okrese Chomutov (3 071 VPM), následují okresy Teplice (2 283 VPM), Most (1 458 VPM), Ústí n. L. (1 326 VPM), Louny (1 105 VPM), Litoměřice (945 VPM) a nejméně volných míst bylo ke konci roku k nabízení v okrese Děčín (781 VPM).

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

Tabulka č. 3, Počet hlášených volných míst pro uchazeče o zaměstnání dle požadovaného vzdělání

Stupeň vzdělání	31. 12. 2023			31. 12. 2024		
	UoZ	VPM	UoZ / 1 VPM	UoZ	VPM	UoZ / 1 VPM
bez vzdělání	3 919	590	6,6	4 265	770	5,5
neúplné základní vzdělání	438	3	146,0	397	13	30,5
základní vzdělání	11 081	7 206	1,5	11 851	6 789	1,7
nižší střední vzdělání	17	90	0,2	19	91	0,2
nižší střední odborné	1 379	446	3,1	1 460	380	3,8
střední odborné s výučním listem	8 509	1 627	5,2	9 192	1 583	5,8
střední odborné bez maturity i výučního listu	108	26	4,2	123	35	3,5
ÚSV	586	299	2,0	673	229	2,9
ÚSO s vyučením i maturitou	1 019	167	6,1	1 169	196	6,0
ÚSO s maturitou (bez vyučení)	3 395	356	9,5	3 820	360	10,6
vyšší odborné vzdělání	167	90	1,9	179	131	1,4
bakalářské vzdělání	327	85	3,8	459	47	9,8
vysokoškolské	879	363	2,4	995	336	3,0
doktorské	22	5	4,4	28	9	3,1
Celkem	31 846	11 353	2,8	34 630	10 969	3,2

Z hlediska požadovaného vzdělání bylo k 31. 12. 2024 hlášeno 69,0 % (stav k 31. 12. 2023 = 68,7 %) pracovních míst pro uchazeče o zaměstnání (dále i UoZ) se základním vzděláním či bez vzdělání. Nejčastěji zaměstnavatelé poptávají montážní dělníky, kuchaře a pomocné kuchaře a řemeslníky. Osoby se základním vzděláním se na trhu práce mohou uplatnit v různých oborech, v některých případech však zaměstnavatelé prvoplánově požadují minimální vzdělání, avšak pro výkon dané pozice je vyšší stupeň vzdělání takřka nezbytný. Pomocí vhodně zvolené a následně dokončené rekvalifikace se mohou uplatnit i na pozicích s lepším finančním ohodnocením, které trh práce nabízí.

Dalších 19,0 % (stav k 31. 12. 2023 = 19,3 %) zaujímala ke konci roku 2024 volná pracovní místa pro vyučené uchazeče. Zaměstnavatelé dále poptávají u vyučených uchazečů zejména slévače, kováře a řemeslníky při dokončování staveb, kteří v evidenci Úřadu práce bývají pomálu a pracovní místa jsou tak dále poptávána a neobsazena. V předchozím roce 2023 byla ztížena z důvodu růstu cen situace

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

nejen v gastronomii, ale i v obchodu a službách. Ačkoliv v roce 2024 inflace výrazně zpomalila, z důvodu rostoucích nákladů na energie, mezd a surovin přetrvávala situace v gastronomii náročná. Jde o odvětví zaměstnávající velký počet pracovníků, přičemž růst cen a pokles kupní síly má za následek menší obrat podniků a následné propouštění zaměstnanců.

Volná pracovní místa pro středoškoláky tvořila k 31. 12. 2024 celkem 8,4 % (stav k 31. 12. 2023 = 8,0 %). Mezi nejžádanější profese patřili řidiči (nákladních automobilů, autobusů, tramvají), montážní dělníci, slévači a svářeči, kvalifikovaní pracovníci hlavní stavební výroby, kuchaři a kováři. Tyto profese jsou nejvíce požadované již dlouhodobě a obsazení zmíněných pracovních pozic je značně komplikované, jelikož je jejich počet mezi uchazeči či zájemci o zaměstnání velmi malý. Volná pracovní místa pro vysokoškoláky tvořila k 31. 12. 2024 3,6 % (stav k 31. 12. 2023 = 4,0 %).

Obecně platí, že skladba oborového vzdělání evidovaných uchazečů o zaměstnání neodpovídá požadavkům zaměstnavatelů napříč různými profesemi. U vybraných profesí se opakovaně nedaří spárovat uchazeče s nabízenými volnými místy, neboť požadovaní uchazeči v evidenci Úřadu práce ČR nejsou, popř. nesplňují požadavky zaměstnavatelů s ohledem na výkon specifických pracovních pozic. U pozic požadující jen základní vzdělání je typická velká fluktuace, neboť jsou často rozděleny na třísměnný provoz s nízkým finančním ohodnocením za vykonanou práci. Některým uchazečům o zaměstnání jejich aktuální stav vyhovuje natolik, že zaměstnat ani nechtějí a snahy o nalezení vhodného pracovního uplatnění téměř maří. Celkovou situaci dokresluje i demotivující fakt, že v evidenci Úřadu práce ČR zůstávají uchazeči o zaměstnání, jejichž příjem v rámci různých nepojistných sociálních dávek dosahuje výše, kterou nejsou schopni prostřednictvím vlastních schopností a dovedností vydělat (např. z důvodu exekucí, alimentů či jiných pohledávek).

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

Některé pracovní pozice jsou obsazovány i zahraničními zaměstnanci, kteří jsou ochotni danou práci vykonávat i za ztížených podmínek. Z celkového počtu **10 969 nabízených volných pracovních míst** v Ústeckém kraji je 5 766 (52,6 %) s příznakem pro cizince. Největší poptávka po profesích vhodných i pro zahraniční pracovníky se týká pomocných kuchařů, kuchařů (kromě šéfkuchařů), dělníků v oblasti výstavby budov, operátorů výroby, zdravotníků, masérů (kromě odborných masérů ve zdravotnictví), řidičů nákladních automobilů, číšníků a servírek, skladníků a jiných. Poptávka se mění v průběhu roku v závislosti na aktuálních sezónních pracích.

Graf č. 3, Porovnání počtu uchazečů a volných pracovních míst dle CZ_ISCO v Ústeckém kraji k 31. 12. 2024

Jak je patrné z grafu č. 3, mírný převis počtu volných míst o 64 míst lze pozorovat u skupiny 8 – Obsluha strojů a zařízení a 6 – Kvalifikovaní pracovníci v zemědělství. U zbylých skupin převažuje počet uchazečů, největší rozdíl je viditelný u skupiny 9 – Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci s rozdílem 13 234. Mezi nejžádanější profese dle počtu hlášených pracovních míst patřily v rámci Ústeckého kraje ke konci

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

prosine 2024 řidiči nákladních automobilů, autobusů a tramvají (1 086), montážní dělníci výrobků a zařízení (1 005), slévači, svářeči a příbuzní pracovníci (744), řemeslníci a kvalifikovaní pracovníci hlavní stavební výroby (564), kuchaři (kromě šéfkuchařů), pomocní kuchaři (516), kováři, nástrojáři a příbuzní pracovníci (438), ostatní obsluha stacionárních strojů a zařízení (429), pomocní pracovníci ve výrobě (368), obsluha pojízdných zařízení (356), řemeslníci a kvalifikovaní pracovníci při dokončování staveb (348), pomocní pracovníci v oblasti těžby a stavebnictví (339), obsluha strojů na výrobu a zpracování výrobků z pryže, plastu a papíru (310), kvalifikovaní pracovníci v lesnictví a příbuzných oblastech (202), mechanici a opraváři strojů a zařízení (kromě elektrických) (197), kadeřníci, kosmetici a pracovníci v příbuzných oborech (187), pomocní pracovníci v dopravě a skladování (178), montéři, mechanici a opraváři elektrických zařízení (168), provozovatelé maloobchodních a velkoobchodních prodejen, prodavači a příbuzní pracovníci v prodejnách (164), pracovníci osobní péče ve zdravotnictví a sociální oblasti (152), řidiči motocyklů a automobilů (kromě nákladních) (148), lékaři (kromě zubních lékařů (148), pomocní pracovníci při přípravě jídla (140),

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

2 Nezaměstnanost

2.1 Vývoj nezaměstnanosti v kraji v roce 2024

Ústecký kraj i po roce přetrvává jako region s nejvyšší nezaměstnaností v porovnání s jinými kraji. K 31. 12. 2024 stoupl v Ústeckém kraji podíl nezaměstnaných osob ve věku 15 – 64 let (dále i podíl nezaměstnaných) na 6,2 % (prosinec roku 2023 = 5,7 %). Následuje kraj Moravskoslezský (5,8 %) a s odstupem Karlovarský (4,8 %), Jihomoravský (4,7 %), Liberecký kraj (4,5 %) a Olomoucký (4,4 %), které také převyšují celorepublikový průměr (4,1 %). Podíl nezaměstnaných v ostatních krajích ČR se pohybuje pod touto hranicí, přičemž nejnižší nezaměstnanost ke konci roku byla v Praze (2,8 %).

Vysoká nezaměstnanost ve srovnání s ostatními regiony je dána zánikem tradičního způsobu života vysídlených původních obyvatel a následným jednostranným zaměřením na těžební, těžký a chemický průmysl. Po omezení těchto činností v 90. letech došlo v kraji k prudkému nárůstu nezaměstnanosti. V Ústeckém kraji i nadále přetrvává vysoký počet (více než 70) sociálně vyloučených lokalit, které jsou typické vyšší kriminalitou, vysokým podílem osob se základním (či nedokončeným základním) vzděláním a nízkými příjmy či dokonce závislostí na sociálních dávkách. Osoby či celé rodiny, které se do těchto lokalit stěhují, jsou vyloučeni nejen prostorově a jsou kupříkladu z důvodu špatné dopravní dostupnosti do centra větších měst izolováni od nabízených volných pracovních míst, ale jsou ze společnosti vyloučeni také sociálně, politicky, kulturně či ekonomicky. Obchod s chudobou a lichva problém sociálního vyloučení jen prohlubuje, stávající nastavení sociálního systému zároveň není příliš motivující k hledání zaměstnání. Mnohem atraktivnější může připadat pobírání státních příspěvků a evidence na Úřadu práce, popřípadě nelegální práce, ze které není možné odvádět zdravotní či sociální pojištění, popřípadě ani strhávat exekuce. Tito jedinci si následně přijdou ke znatelně většímu příjmu, než kdyby pracovali na běžný hlavní pracovní poměr.

Nezaměstnanost v Ústeckém kraji vykázala zhoršený meziroční vývoj ve srovnání s celorepublikovým průměrem. Podíl nezaměstnaných v kraji meziročně vzrostl

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

o 0,5 % na stávajících 6,2 %, přičemž celorepublikový podíl se meziročně také změnil a vzrostl o 0,4 % na 4,1 %.

V průběhu roku 2024 byla průměrná míra inflace podstatně nižší než v předchozím roce. Mezi Ruskem a Ukrajinou v průběhu roku nadále pokračoval válečný konflikt, kdy Česká republika nadále podporovala ukrajinskou stranu vojenským vybavením a humanitární pomocí. V září 2024 zasáhly Českou republiku také povodně, které ovlivnily krátkodobě provoz některých firem. Úřad práce v tuto dobu poskytoval tzv. mimořádnou okamžitou pomoc – povodně. Tato dávka měla na krátkodobou dobu za cíl zabezpečit základní životní potřeby pro osoby zasažené vážnou mimořádnou událostí a zabezpečit první pomoc k odstranění důsledků katastrofy do doby, než bude možné poskytnout pomoc z jiných zdrojů.

Tabulka č. 4, Nezaměstnanost v Ústeckém kraji k 31. 12. 2024 s meziročním srovnáním

Nezaměstnaní, VPM, PN	stav k			
	celkem		ženy	
	31. 12. 2023	31. 12. 2024	31. 12. 2023	31. 12. 2024
evidovaní uchazeči o zaměstnání celkem	31 846	34 630	17 964	19 230
z toho dosažitelní	29 304	32 153	16 572	17 875
volná pracovní místa	11 353	10 969	-	-
uchazeči připadající na 1 VPM	2,8	3,2	-	-
uchazeči pobírající podporu v nezaměstnanosti	7 347	7 543	4 218	4 315
podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu ve věku 15-64 let (%)	5,7	6,2	6,5	7,1

V roce 2024 došlo meziročně k nárůstu počtu uchazečů o zaměstnání. Jejich počet začal od března do června klesat, kdy v červnu dosáhl hodnoty 32 870 UoZ (červen 2023 = 29 463 UoZ). Nejvyšší hodnoty dosáhl ke konci roku v prosinci, kdy dosáhl hodnoty 34 630 UoZ. K 31. 12. 2024 bylo meziročně evidováno o 2 784 uchazečů více. Průměrný měsíční počet evidovaných uchazečů v roce 2024 byl 33 649 (2023 = 30 766 osob). Z celkového počtu bylo 19 230 žen, které tak tvořily 55,5 % všech uchazečů o zaměstnání, přičemž meziročně jejich počet vzrostl o 1 266 žen. Z hlediska počtu evidovaných uchazečů byly na tom ke konci roku 2024 nejhůře okresy Most (6 265 UoZ) a Chomutov (6 032 UoZ). Následovaly okresy Děčín (5 363

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

UoZ), Ústí n. L. (5 103 UoZ) a Teplice (4 705 UoZ). Nejméně uchazečů je dlouhodobě evidováno v okresech Louny (3 808 UoZ) a Litoměřice (3 354 UoZ). V případě dosažitelných uchazečů o zaměstnání, tj. těch kteří jsou bezprostředně připraveni nastoupit do zaměstnání, byl nejnižší počet v květnu 2024 (30 420 UoZ) a nejvyšší v prosinci 2024 (32 153 UoZ), přičemž meziročně k prosinci došlo k nárůstu o 2 849 dosažitelných osob. Ženy tvořily 55,6 % všech dosažitelných uchazečů a bylo jich ke konci roku 2024 evidováno 17 875, což bylo meziročně o 1 303 více.

Většina okresů Ústeckého kraje patří mezi regiony s vysokou nezaměstnaností i v celorepublikovém měřítku (podíl nezaměstnaných = 4,1 %). Nejvyšší podíl nezaměstnaných je v okresech Most (2. místo, 8,4 %), Chomutov (4. místo, 7,1 %), Děčín (5. místo, 6,3 %), Louny (11. místo, 6,2 %), Ústí n. L. (12. místo, 6,2 %) a Teplice (13. místo, 5,4 %). S velkým odstupem následuje okres Litoměřice (35. místo, 4,1 %), kde nezaměstnanost velmi mírně nad celorepublikovým průměrem (ČR = 4,101 %, LT = 4,108 %).

Graf č. 4, Tok uchazečů o zaměstnání v roce 2023 a 2024

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

V průběhu roku 2024 bylo nově evidováno celkem 45 265 uchazečů o zaměstnání, což v meziročním srovnání znamená zvýšení o 999 osob. Ve stejném období došlo k poklesu vyřazených uchazečů o 679 osob, přičemž celkem bylo vyřazeno 42 481 osob. Rozdíl mezi počtem vyřazených a nově evidovaných uchazečů je 2 784 osob. Celkem 29 968 uchazečů prokazatelně nastoupilo do zaměstnání, což znamená meziročně o 3 012 osob více. Ačkoliv se počet evidovaných uchazečů oproti roku 2023 zvýšil, tak se značně zvýšil počet prokazatelně umístěných osob na trh práce.

Tabulka č. 5, Vzdělanostní struktura uchazečů o zaměstnání v Ústeckém kraji v meziročním srovnání

Stupeň vzdělání	stav k							
	celkem				ženy			
	31. 12. 2023		31. 12. 2024		31. 12. 2023		31. 12. 2024	
	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %
bez vzdělání	3 919	12,3	4 265	12,3	2 170	12,1	2 370	12,3
neúplné základní vzdělání	438	1,4	397	1,1	258	1,4	240	1,2
základní vzdělání	11 081	34,8	11 851	34,2	6 447	35,9	6 814	35,4
nižší střední vzdělání	17	0,1	19	0,1	12	0,1	13	0,1
nižší střední odborné	1 379	4,3	1 460	4,2	712	4,0	741	3,9
střední odborné s výučním listem	8 509	26,7	9 192	26,5	4 417	24,6	4 639	24,1
střední odborné bez maturity i výučního listu	108	0,3	123	0,4	90	0,5	94	0,5
ÚSV	586	1,8	673	1,9	367	2,0	411	2,1
ÚSO s vyučením i maturitou	1 019	3,2	1 169	3,4	535	3,0	593	3,1
ÚSO s maturitou (bez vyučení)	3 395	10,7	3 820	11,0	2 057	11,4	2 265	11,8
vyšší odborné vzdělání	167	0,5	179	0,5	129	0,7	137	0,7
bakalářské vzdělání	327	1,0	459	1,3	208	1,1	293	1,5
vysokoškolské	879	2,8	995	2,9	551	3,1	604	3,1
doktorské	22	0,1	28	0,1	11	0,1	16	0,1
celkem	31 846	100,0	34 630	100,0	17 964	100,0	19 230	100,0

Největší zastoupení v evidenci mají tradičně uchazeči bez vzdělání, s neúplným základním vzděláním a základním vzděláním, kteří k 31. 12. 2024 dohromady tvořili 47,6 % všech uchazečů o zaměstnání, což je o 0,9 % méně v meziročním srovnání (31. 12. 2023 = 48,5 %). Tato zmíněná skupina evidovaných uchazečů je na trhu práce značně znevýhodněná z důvodu vyžadovaného stupně vzdělání u určitých

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

pracovních pozic samotnými zaměstnavateli či přímo zákonem. Tyto osoby mají tedy menší konkurenceschopnost oproti osobám s vyšším stupněm vzdělání a následně mohou být dlouhodobě evidováni na Úřadu práce jako uchazeči o zaměstnání či končit na fyzicky náročných pracovních pozicích s neodpovídajícím finančním ohodnocením. Aby se mohli uchazeči přizpůsobit měnícím se požadavkům na trhu práce, mohou absolvovat takové rekvalifikace zprostředkované Úřadem práce, které nemají stanovenou podmínku minimálního vzdělání (podmínku má např. kurz Účetnictví s nutností absolvovaného minimálně středoškolského vzdělání).

Vyučení uchazeči tvořili k 31. 12. 2024 celkem 31,2 % uchazečů o zaměstnání, což je o 0,2 % méně než ke konci předchozího roku (31. 12. 2023 = 31,4 %). Dalších 16,8 % všech uchazečů tvořili středoškoláci, jejichž podíl byl v meziročním srovnání o 0,6 % vyšší (31. 12. 2023 = 16,2 %). Vyučení a středoškoláci představují poměrně dobře rekvalifikovatelnou skupinu osob s relativně vysokou úspěšností uplatnění se na trhu práce. Ve všech kategoriích meziročně vzrostly absolutní počty.

Vysokoškoláci jsou na trhu práce značně poptávanou pracovní silou a nejsou tedy v evidenci Úřadu práce zastoupeni v takové míře jako jiné vzdělanostní kategorie. K 31. 12. 2024 tvořili 4,3 % uchazečů o zaměstnání s meziročním nárůstem o 0,4 % (31. 12. 2023 = 3,9 %). Předpokládají se u nich takové znalosti a dovednosti, které odpovídají požadavkům moderního trhu práce. Některé akreditované obory taktéž podporují získání praktických zkušeností v podobě stáží či projektů.

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

Tabulka č. 6, Věková struktura uchazečů o zaměstnání v Ústeckém kraji v meziročním srovnání

Věk	stav k							
	celkem				ženy			
	31. 12. 2023		31. 12. 2024		31. 12. 2023		31. 12. 2024	
	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %
do 19 let	2 163	6,8	2 430	7,0	1 084	6,0	1 201	6,2
20 - 24 let	3 071	9,6	3 552	10,3	1 626	9,1	1 808	9,4
25 - 29 let	2 599	8,2	2 726	7,9	1 514	8,4	1 595	8,3
30 - 34 let	3 119	9,8	3 308	9,6	1 910	10,6	1 990	10,3
35 - 39 let	3 218	10,1	3 503	10,1	1 908	10,6	2 065	10,7
40 - 44 let	3 400	10,7	3 502	10,1	2 011	11,2	2 009	10,4
45 - 49 let	3 517	11,0	3 690	10,7	2 009	11,2	2 114	11,0
50 - 54 let	3 426	10,7	3 768	10,9	2 003	11,2	2 149	11,2
55 - 59 let	3 977	12,5	4 052	11,7	2 251	12,5	2 252	11,7
60 - 64 let	2 729	8,6	3 419	9,9	1 339	7,5	1 702	8,9
nad 65 let	627	2,0	680	2,0	309	1,7	345	1,8
Celkem	31 846	100,0	34 630	100,0	17 964	100,0	19 230	100,0

V roce 2024 došlo v absolutním vyjádření k nárůstu počtu uchazečů napříč všemi věkovými kategoriemi. Největší nárůst byl nově ve věkové skupině 60 - 64 let a také ve skupině 20 – 24 let, což je opakující se jev z předchozího roku. Jednou z nejhroženějších skupin na trhu práce jsou převážně mladí lidé do 29 let z důvodu nedostatečných praktických zkušeností, které jsou často zaměstnavateli požadovány. Problém představuje i skutečnost, že někteří zaměstnavatelé mnohé práce vykonávané na dohodu nepovažují za plnohodnotný zdroj praxe, což brání mladým lidem v budování profesního života již během studia a následného získání kvalitního zaměstnání po jeho ukončení. Další ohroženou skupinou jsou starší lidé ve věku 55 + let, kteří mohou čelit předsudkům spojeným s obtížnější adaptací na změny, menší flexibilitou či dokonce menší pracovní výkonností. U obou zmíněných skupin je komplexní situace ovlivněna nabídkou volných pracovních míst v daném regionu, přístupem zaměstnavatelů a ekonomickou situací.

Nejvyšší meziroční pokles podílu o 0,8 % na stávajících 11,7 % byl zaznamenán ve věkové kategorii 55 - 59 let (31. 12. 2023 = 12,5 %), která však i nadále zůstává nejvíce zastoupenou skupinou v evidenci Úřadu práce ČR. Nejvyšší meziroční nárůst

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

podílu o 1,3 % na 9,9 % se týká skupiny 60 - 64 let (31. 12. 2023 = 8,6 %) a 20 - 24 let o 0,7 % na 10,3 % (31. 12. 2023 = 9,6 %).

Tabulka č. 7, Délka evidence uchazečů o zaměstnání v Ústeckém kraji v meziročním srovnání

Délka evidence	stav k							
	celkem				ženy			
	31. 12. 2023		31. 12. 2024		31. 12. 2023		31. 12. 2024	
	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %
do 3 měsíců	9 032	28,4	8 674	25,0	4 606	25,6	4 371	22,7
3 - 6 měsíců	5 768	18,1	6 270	18,1	3 173	17,7	3 433	17,9
6 - 9 měsíců	3 088	9,7	3 525	10,2	1 767	9,8	1 892	9,8
9 - 12 měsíců	2 463	7,7	2 670	7,7	1 382	7,7	1 470	7,6
12 - 24 měsíců	5 201	16,3	5 794	16,7	3 182	17,7	3 315	17,2
nad 24 měsíců	6 294	19,8	7 697	22,2	3 854	21,5	4 749	24,7
celkem	31 846	100,0	34 630	100,0	17 964	100,0	19 230	100,0

K 31. 12. 2024 se zvýšily absolutní počty u téměř všech sledovaných skupin s výjimkou evidovaných uchazečů do 3 měsíců, u které došlo k poklesu absolutního počtu o 358 osob a zároveň k poklesu podílu o 3,4 % na 25,0 % (31. 12. 2023 = 28,4 %).

Graf č. 5, Podíl skupin uchazečů o zaměstnání dle délky nezaměstnanosti k 31. 12. 2024 s meziročním srovnáním

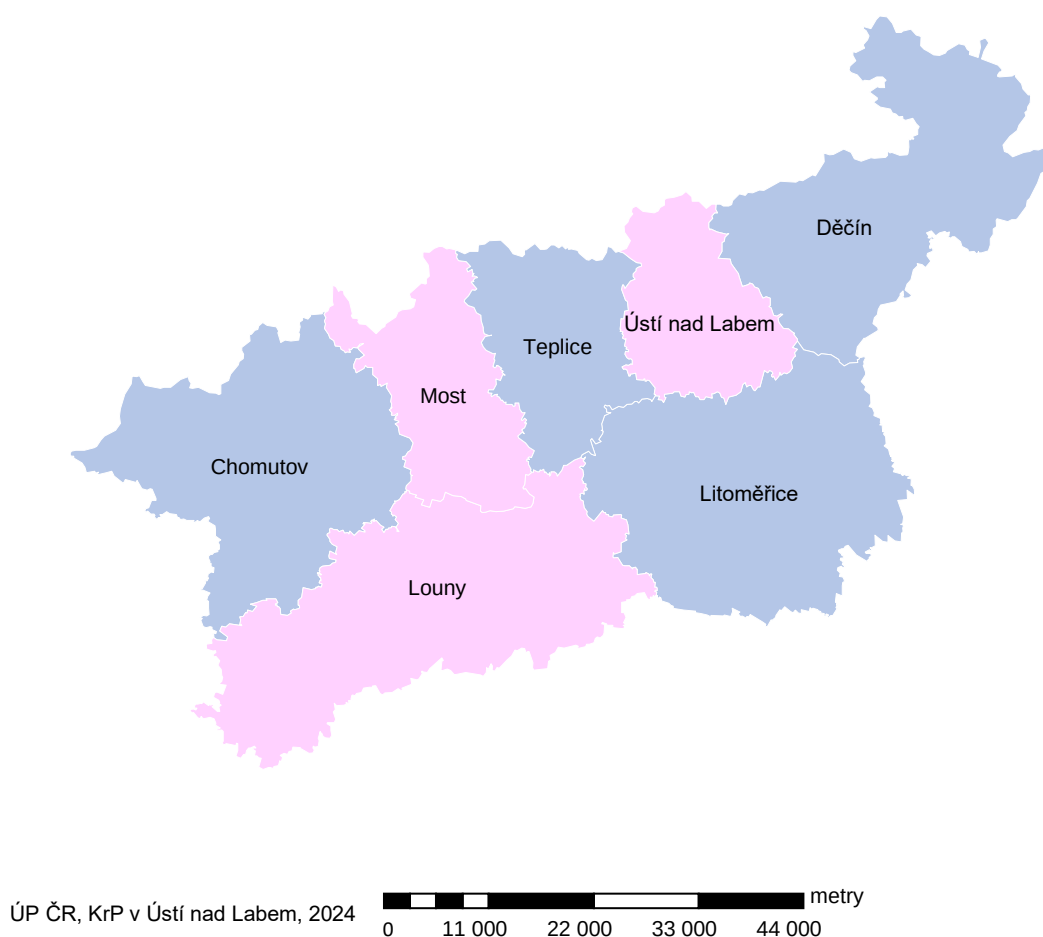

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

Největší meziroční nárůst se nesporně týká evidovaných uchazečů nad 24 měsíců, a to o absolutní počet 1 403 osob. Celkově lze konstatovat, že meziročně významně vzrostl podíl dlouhodobě evidovaných uchazečů (nad 12 měsíců) o 2,9 % na stávajících 39,0 % (31. 12. 2023 = 36,1 %).

2.2 Hlavní příčiny nezaměstnanosti v kraji

Administrativní členění Ústeckého kraje

Z vybraných okresů se okres Louny v roce 2024 nejvíce potýkal s negativním vývojem v automobilovém průmyslu, který ovlivňuje největší zastoupené zaměstnavatele v průmyslové zóně Triangle a v Žatci. Ve výrobě současně dochází k automatizaci a robotizaci a současně s omezením výroby některých společností s ohledem na vývoj zahraničního trhu bylo nutno přistoupit ke snižování počtu

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

kmenových zaměstnanců. Docházelo tak postupně ke stagnaci při nahlašování volných pracovních míst. Okres Louny se také vyznačuje horší dopravní dostupností z menších obcí, což je, při centralizaci zásadních zaměstnavatelů s výrobou na směny do průmyslových zón, zásadní problém. Některé firmy se snaží tuto skutečnost řešit svozovou dopravou přizpůsobenou směnnému provozu, ale ten je zabezpečován z větších obcí a měst, nenavazuje doprava z odlehlých lokalit. Tato práce stále není vhodná ani pro zaměstnance, kteří pečují o malé děti, nejsou vytvářena sdílená pracovní místa, ani není více využívána možnost zkrácených pracovních úvazků. Početnější rodiny především v menších obcích a vyloučených lokalitách se cítí dostatečně zabezpečeny sociálními dávkami, jejich členové nemají zájem o získání stálého zaměstnání. V meziročním srovnání se podíl nezaměstnaných v okrese Louny zvýšil o 0,2 % na 6,2 %.

Jako významný problém v okrese Litoměřice za rok 2024 lze uvést nedostatek kvalitních a schopných zaměstnanců, z toho důvodu někteří zaměstnavatelé okresu ubrali z požadavků na vzdělání či praxi uchazečů. Převládá v rámci okresu ochota zaučit nové zaměstnance bez praxe a často požadují i nižší vzdělání s cílem pracovní pozici rychleji, a hlavně dlouhodobě obsadit. Zároveň se zlepšil rozsah nabízených benefitů s případnou možností získat oprávnění na vysokořizné vozíky nebo u svářečů možnost svářečských zkoušek. V meziročním srovnání se podíl nezaměstnaných v okrese Litoměřice zvýšil o 0,2 % na 4,1 %, přičemž přetrvává stále nejvyšší z celého Ústeckého kraje.

Okres Teplice se během roku 2024 dále potýkal dlouhodobě chybějící pracovní silou, a to v oblastech stavební profese, řidiči, lékaři. Nejrozšířenější skupinou uchazečů přetrvávali klienti se základním vzděláním. Tento stav je dlouhodobý a přes všechnu snahu Úřadu práce se nedaří klienty motivovat do té míry, aby si například zvýšili kvalifikaci formou rekvalifikačního kurzu, mladší ročníky dokončily mnohdy nedokončené základní vzdělání, případně se přihlášily ke studiu. Klienti jsou zařazováni do projektů s možností finanční podpory zaměstnavatele, dále do poradenských aktivit s širokou škálou tematických okruhů, jsou jim nabízeny

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

rekvalifikace. Bohužel tyto aktivity absolvují ve většině případů z obavy, aby nebyli vyřazeni z evidence úřadu práce a nepřišli o sociální dávky.

Vývojové trendy zaměstnanosti v roce 2024 v okrese Chomutov korelovaly s konfliktem na Ukrajině a vysokou inflací. Příhraniční poloha okresu pomohla k udržení výrobního potenciálu firem orientujících se na německé trhy a dále přeshraničních služeb v oblasti sociální péče a aktivit „pendlerů“.

Nezaměstnanost v rámci celého Ústeckého kraje je z dlouhodobě jedním z největších problémů regionu. Její příčiny se mohou mírně lišit dle jednotlivých okresů, obecně se však jedná o tyto faktory:

- nízká vzdělanostní struktura obyvatelstva a nezáměr o zvyšování vlastní kvalifikace;
- nízká prestiž vzdělávání a nedostatečné povědomí o potřebě celoživotního vzdělávání;
- snížený výskyt odborných škol odpovídajících aktuální poptávce od zaměstnavatelů;
- nízký podíl obyvatel s vysokoškolským vzděláním ve spojení s geografickou mobilitou v rámci jiných regionů;
- nedostatečné propojení škol s místními zaměstnavateli (i v podobě stáží a praxí);
- dlouhodobá nezaměstnanost a kultura závislosti na sociálních dávkách, kopírování vzorců chování dalšími generacemi;
- neochota pracovat za nabízenou mzdu i v případě, kdy zaměstnavatel nabízí vyšší než minimální zaručenou mzdu;
- odliv kvalitních pracovníků do zahraničí, kde jsou platové podmínky mnohokrát vyšší;
- nevýhodné zaměstnávání pro zaměstnance skrze agentury;
- nedostatečná motivace obyvatel svůj životní styl změnit;
- sociální exkluze a s tím spojený výskyt sociálně-patologických jevů, lichvy, výskyt vyššího počtu sociálně vyloučených lokalit, finanční negramotnost;

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

- zvýšená kriminalita, rizikový životní styl a nízké hygienické podmínky v některých lokalitách;
- obchod s chudobou;
- nízká podpora podnikání;
- zadluženost obyvatelstva;
- vědomí zahraničních investorů o tom, že je okres hendikepovaný vysokou mírou nezaměstnanosti, přítomností marginalizovaných skupin, pověst regionu spojená s nízkou atraktivitou (znečištění ovzduší a zhoršené životní prostředí)
- obtížnější dopravní dostupnost v některých částech měst či obcí;
- strukturální nesoulad na pracovním trhu a zvýšená poptávka po pracovnících zejména v dělnických profesích ve spojení s ústupem „tradičních“ oborů;
- malá nabídka pracovních míst na zkrácený úvazek;
- nelegální zaměstnávání bez platné pracovní smlouvy, vícesměnný provoz;
- úpadek hutního průmyslu;
- hromadné propouštění.

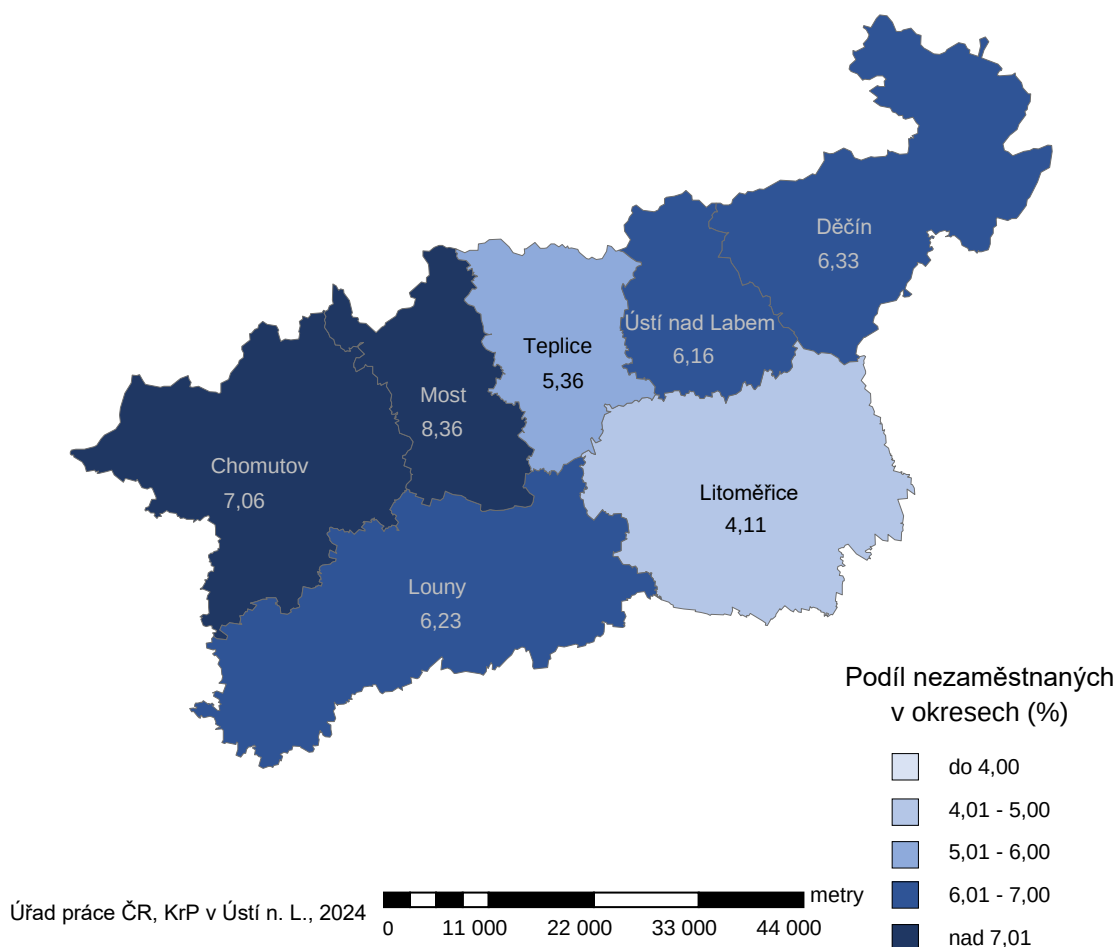
V Ústeckém kraji se pochopitelně odráží i celorepublikové problémy v podobě demografického stárnutí populace, snížení natality a zvyšujících se cen bydlení a základních životních potřeb.

2.3 Územní rozložení registrované nezaměstnanosti v kraji

Podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu ve věku 15-64 let

okresy Ústeckého kraje

stav k 31. 12. 2024

Podíl nezaměstnaných osob, tj. počet dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15-64 let k obyvatelstvu téhož věku k 31. 12. 2024 dosáhl 6,2 % za Ústecký kraj. Podíl nezaměstnaných vyšší nebo rovno než republikový průměr (4,1 %) vykázaly všechny okresy Ústeckého kraje. Nejvyšší podíl byl evidován v okrese Most (8,4 %) a nejnižší v okrese Litoměřice (4,1 %).

3 Charakteristika problémových skupin na krajském trhu práce a problémových regionů kraje z hlediska rozvoje zaměstnanosti

Skladba problémových skupin na krajském trhu práce zůstává víceméně stabilní, přičemž vychází z kombinace demografických, strukturálních a socioekonomických faktorů. Některé skupiny obyvatelstva jsou více ohroženy rizikem neuplatnitelnosti na trhu práce i z dlouhodobého hlediska. Konkrétními nástroji aktivní politiky zaměstnanosti (APZ) a Evropského sociálního fondu (ESF) je ze strany Úřadu práce níže zmíněným skupinám věnována vyšší pozornost. Každá z vyčleněných skupin totiž čelí specifickým sociálním, ekonomickým či jiným problémům, které ovlivňují celkový rozvoj Ústeckého kraje.

Dlouhodobě a vícekrát evidovaní

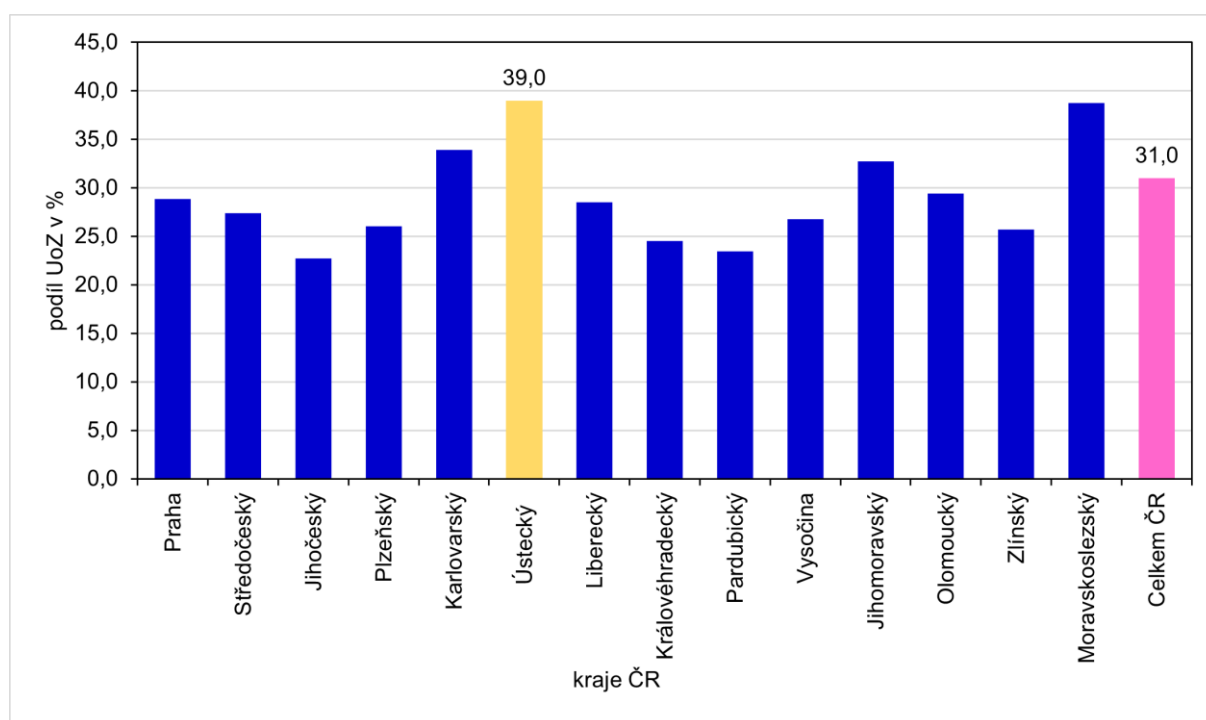
Skupina dlouhodobě evidovaných zahrnuje osoby s evidencí delší než 12 měsíců a lze do ní zařadit celou škálu osob. Jednotlivci mohou spadat i do „rizikovějších“ kategorií, jako jsou absolventi bez praxe, rodiče po mateřské či rodičovské dovolené nebo osoby starší 50 let. Své zastoupení zde mají i jedinci s nízkým vzděláním, nedostatečnou praxí, nízkou motivací pracovat, osoby propuštěné z výkonu trestu odnětí svobody a následným záznamem v trestním rejstříku nebo osoby se zdravotním handicapem. Nepochybně sem spadají i uchazeči pouze předstírající zájem o zaměstnání pro pobírání sociálních dávek nebo dokonce pracující bez řádné pracovní smlouvy, tzv. „na černo“. Pro zaměstnavatele je tedy atraktivnější přijmout do pracovního poměru takového pracovníka, který nepřišel po dlouhodobé nezaměstnanosti o schopnosti a dovednosti potřebné pro efektivní výkon práce. Při dlouhodobé nezaměstnanosti dochází totiž zpravidla k úpadku sociálních kontaktů, komunikačních dovedností, schopností pracovat v týmu a hrozí potenciální sociální izolace. Velké riziko zde představuje i dluhová past. K 31. 12. 2024 bylo evidováno 13 491 uchazečů s evidencí delší než 12 měsíců (31. 12. 2023 = 11 495 osob). Podíl se meziročně zvýšil o 2,9 % na současných 39,0 %.

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

Primárními důvody opakující se evidence je ukončení pracovního poměru ve zkušební době či před vypršením smlouvy z nejrůznějších důvodů, ukončení sezónních prací nebo prací na dohodu. Dalším důvodem je vyřazení z evidence Úřadu práce a následné vrácení uchazeče po uplynutí doby 6 měsíců od sankčního vyřazení.

Zmínění uchazeči o zaměstnání nejsou pro zaměstnavatele tedy příliš atraktivní z důvodu časté fluktuace a v podstatě „zbytečných“ nákladů na přijímací řízení a jiných nákladů (i časových) spojených s přijetím zaměstnance.

Graf č. 6, Podíl uchazečů o zaměstnání evidovaných déle než 1 rok k 31. 12. 2024 (UoZ = uchazeči o zaměstnání)

Osoby se zdravotním postižením (vč. zdravotně znevýhodněných)

Osoby se zdravotním postižením (dále OZP) jsou specifickou skupinou uchazečů o zaměstnání s omezenou možností pracovního uplatnění. Jejich zdravotní stav ovlivňuje v nejrůznější míře schopnost pracovat a mohou tak následně čelit dlouhodobé nezaměstnanosti. Stav OZP je posudkovým lékařem uznán jako dlouhodobě nepříznivý a následně kategorizovaný stupněm invalidity (I. – III. stupeň).

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

V některých případech jde o kumulaci více handicapů, což zhoršuje možnost začlenění do pracovního procesu a udržení v něm, jelikož individuálně hrozí častější nemocnost. Velkou roli zde hraje i dosažené vzdělání, jelikož kupříkladu základní vzdělání často snižuje spolu s handicapem počet vhodných pracovních míst k uplatnění.

Osoby se zdravotním znevýhodněním (dále OZZ) jsou v časté míře takové osoby, které nebyly posudkovým lékařem zařazeny do žádného ze stupňů invalidity, ale jejich zdravotní stav odpovídal zdravotnímu znevýhodnění. Jejich stav neomezuje schopnost pracovat v takové míře jako u OZP, přesto potřebují upravené podmínky pracovního prostředí, jako je například rozvržení pracovní doby nebo fyzické úpravy prostoru výkonu práce.

Přes veškeré aktivity úřadu práce, jež se zaměřují na návrat OZP na pracovní trh, je zaměstnatelnost OZP nižší než u osob, které nemají zdravotní postižení. Poměrně malá úspěšnost při umisťování na trhu práce je u osob, které jsou částečně invalidní, popř. mají přiznaný I. až III. stupeň invalidity. U některých z uchazečů o zaměstnání se také projevuje relativně nízká motivace k získání zaměstnání. Malý zájem je ze strany těchto uchazečů o zaměstnání i o poradenské aktivity nebo o individuální plán pracovní rehabilitace. Dalším problémem, který výrazně ovlivňuje zaměstnatelnost osob se zdravotním postižením, je absence odborné kvalifikace nebo její velmi nízká úroveň. Některé z OZP přesto, že určitou kvalifikaci mají, svoji původní profesi nemohou vykonávat buď ze zdravotních důvodů, nebo proto, že své dříve získané znalosti a dovednosti neobnovovali a dnes z různých důvodů nemají o obnovení zájem. Pro zaměstnavatele jsou tyto OZP bez odborné kvalifikace, přičemž pracovní pozice se základním vzděláním, jež jsou na trhu práce k dispozici, vyžadují převážně dobrý zdravotní stav, neboť se jedná zejména o manipulační ruční práce fyzicky náročnějšího charakteru.

Schválení novely o zaměstnanosti má do budoucna přinést zvyšující se motivaci zaměstnávat tyto skupiny osob na volném trhu práce. Má současně pomoci s řešením problémů v oblasti příspěvků na trhu práce chráněném. Pozitivně se na zvyšování zaměstnanosti projevují nástroje APZ zacílené právě na zřízení

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

vhodných pracovních míst pro OZP, ale také refundace mzdových nákladů dle § 78a, zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti (dále i ZoZ) zaměstnavatelům zaměstnávajících více než 50 % osob se ZP, jejichž prostřednictvím Úřad práce ČR opakovaně podporuje v Ústeckém kraji začleňování několika tisíců OZP na pracovním trhu ročně. V dubnu roku 2023 začala realizace NIP „Podpora zaměstnanosti osob se zdravotním postižením“, jehož hlavním cílem je zvýšení podpory zaměstnávání OZP a stabilizace jejich zaměstnání na otevřeném trhu práce. Projekt má trvat až do roku 2027 a užívá aktivit jako je individuální a skupinové poradenství, rekvalifikace a pracovní rehabilitace.

Tabulka č. 8, Vývoj počtu uchazečů o zaměstnání se zdravotním postižením v Ústeckém kraji

osoby se ZP	stav k			
	celkem		ženy	
	31. 12. 2023	31. 12. 2024	31. 12. 2023	31. 12. 2024
celkem	4 523	4 578	2 516	2 531
podíl na celkovém počtu uchazečů	14,2	13,2	14,0	13,2
os. zdravotně znevýhodněné	1 035	998	672	647
os. invalidní - I. stupeň (§39/2a)	2 398	2 488	1 312	1 351
os. invalidní - II. stupeň (§39/2b)	1 044	1 044	513	510
os. invalidní - III. stupeň (§39/2c)	24	30	11	15
os. invalidní - III. stupeň (§39/4f)	22	18	8	8

K 31. 12. 2024 bylo v Ústeckém kraji evidováno 4 578 osob se ZP různých stupňů zdravotního omezení, což znamená meziroční nárůst o 55 osob (31. 12. 2023 = 4 523 OZP). Podíl osob se ZP na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání se meziročně snížil o 1,0 % a ke konci roku 2024 činil 13,2 %. Z uvedeného počtu bylo 55,3 % žen.

Osoby s nízkou kvalifikací či bez kvalifikace

Podíl uchazečů s nízkým vzděláním (bez vzdělání, neúplné základní nebo základní vzdělání) se na celkovém počtu nezaměstnaných oproti stejnému období minulého roku změnil jen nepatrně. Alarmujícím faktem je, že pouze základní vzdělání a nižší měl v roce 2024 v Ústeckém kraji téměř každý druhý uchazeč o zaměstnání. S nízkým vzděláním se častěji pojí také dlouhodobá nezaměstnanost, kdy oproti uchazečům o zaměstnání s vyšším vzděláním je pro významnou část těchto

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

uchazečů typická víceletá mnohačetná nezaměstnanost. Jejich počet se meziročně zvýšil o 1 075 osob na současných **16 513 uchazečů o zaměstnání** (31. 12. 2023 = 15 438 UoZ). Podíl na celkovém počtu činil k 31. 12. 2024 téměř 47,7 %, což je o 0,8 % méně v meziročním srovnání.

Situace těchto osob je problematická převážně v regionech s vyšší nezaměstnaností z důvodu nižší konkurenceschopnosti v souvislosti s omezenou nabídkou volných pracovních míst. Dosažené vzdělání často nepřekračuje základní školu, nebo se jedná o nedokončené střední vzdělání či vyučení. Výzvu představuje motivace těchto osob k návratu do vzdělávacího procesu (a to i ve formě rekvalifikace) nebo k nástupu do zaměstnání. Pracovní místa určená osobám s nízkým stupněm kvalifikace bývají nízko finančně ohodnocená a spojená se směnným provozem, vyšší fyzickou zátěží či prací v náročných podmínkách (hluk, chlad apod.). Sociální dávky následně umožňují nabízená zaměstnání odmítat či se chovat naučeným způsobem, aby nebyly tyto osoby z evidence sankčně vyřazeny. Roli hraje i prostředí, ze kterého uchazeč pochází, jeho motivace k práci, finanční gramotnost nebo přítomné patologické chování ve spojení s (ne)ochotou aktuální situaci změnit. Nepřímo se symbolicky sociálně vylučují, zaměstnavatelé o ně tudíž nemají zájem a nadále preferují osoby s vyšší kvalifikací, ačkoliv na danou pracovní pozici ani není potřeba.

Do této kategorie je možné zařadit také nezletilé na trhu práce bez kvalifikace. V zaměstnání jsou limitováni zákonem v rámci omezených pracovních hodin, pracovních podmínek a typu vykonávané práce. Poptávka po nich zpravidla není, jelikož je jejich zaměstnávání spojeno s přísnějšími pravidly a případnými sankcemi na nedodržení zákonných podmínek. Bez příslušné kvalifikace jsou tedy dlouhodobě evidovaní či případně zaměstnáváni za velmi nízkou mzdu bez možnosti kariérního růstu.

Možnosti začlenění těchto osob na trh práce se potom omezují pouze na vybrané nástroje APZ. V roce 2023 začala realizace NIP „Nová etapa“, jehož hlavním cílem je zvýšit šance osob ve věkové skupině 30–54 let na jejich uplatnění na trhu práce

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

a setrvání na něm, a to prostřednictvím palety nástrojů a opatření APZ dle individuálních potřeb klienta.

Pro osoby mladší třiceti let, a tedy i nezletilé osoby je realizován NIP „Záruky pro mladé“, jehož hlavním cílem je řešit nepříznivou situaci mladých lidí na trhu práce osvojením si pracovních návyků a dalších kompetencí či motivací k návratu do vzdělávacího procesu.

Absolventi škol a mladiství

K 31. 12. 2024 tvořili absolventi a mladiství 6,1 % všech uchazečů o zaměstnání, což znamená meziroční nárůst o 0,2 %. V absolutním vyjádření jde o 256 osob, kdy bylo a ke konci roku v Ústeckém kraji evidováno 2 120 absolventů a mladistvých (31. 12. 2023 = 1 864 UoZ). Jde o dvě rozdílné skupiny osob – absolventy, kteří nejsou po dokončení vzdělání (zpravidla do dvou let) zaměstnaní z důvodu nedostatečné praxe a malých či žádných pracovních návyků – a již zmíněné mladistvé, kteří např. z důvodu svého věku, zákonných omezení a nedostatečného či žádného vzdělání nejsou příliš uplatnitelní na trhu práce.

Z celkového pohledu na uplatnitelnost této kategorie uchazečů na trhu práce zůstávají nejproblémovější absolventi oborů gastronomie, hotelnictví a turismus (vyučení a středoškoláci s maturitou). Nepříznivé parametry (vysoký podíl evidovaných při meziročním nárůstu) mají absolventi oboru obchod a osobní služby. Z dílčích skupin oborů mají naopak příznivé parametry (nižší podíl evidovaných při meziročním nárůstu) absolventi učebních oborů stavebnictví, elektro a interdisciplinárních oborů a dále se středním odborným vzděláním s maturitou ve strojírenství či příbuzných oborech.

Již od června 2023 probíhá projekt Záruky pro mladé, který je zaměřený na osoby do 30 let, který má zmíněnou skupinu obyvatel aktivizovat a motivovat k návratu do vzdělávání či k profesní přípravě a následnému procesu ucházení se o zaměstnání.

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

K 31. 12. 2024 bylo evidováno v Ústeckém kraji **1 163 absolventů**, což v meziročním srovnání znamená nárůst o 139 osob. Absolventi tak tvořili přibližně 3,4 % všech uchazečů.

Počet evidovaných absolventů se i roce 2024 pohyboval v sezónních vlnách, kdy od začátku roku postupně klesal. Minima dosáhl v červnu 2024, kdy klesl na 593 UoZ. Běžným jevem je prudký nárůst v září s meziměsíčním nárůstem o 662 absolventů (září 2024 = 1 390 UoZ), kdy se evidují absolventi, kteří v meziobdobí nenalezli na trhu práce vhodné uplatnění či z různých důvodů nepokračovali v dalším vzdělávání. V následujících měsících až do prosince počet evidovaných absolventů opět klesal. Mezi klíčové faktory ovlivňující uplatnění absolventů na trhu práce lze zařadit z individuálního hlediska vystudovaný obor, jelikož některé obory mají z důvodu nižší atraktivity ze stran potenciálních studentů větší poptávku na trhu práce. Nejlepší vyhlídky přetrvávají ve stavebnictví, elektro oborech, zdravotnictví a strojírenství. Dále také patří mezi klíčové faktory osobní dovednosti, schopnost uspět při pohovoru a praxe během studia. Z obecných faktorů jde především o míru nezaměstnanosti v daném regionu, celkovou ekonomickou situaci, digitalizaci a také podporu ze strany státu v podobě programů pro absolventy. Absolventy není možné rekvalifikovat na jiné pozice, nabízí se spíše řešení ze stran vzdělávacích institucí, které by měly z hlediska generování absolventů odrážet aktuální strukturální potřeby trhu práce.

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

Tabulka č. 9, Vývoj počtu a podílů absolventů a mladistvých v Ústeckém kraji v letech 2023 a 2024

2023			2024		
měsíc	počet absolventů a mladistvých	% z celkového počtu UoZ	měsíc	počet absolventů a mladistvých	% z celkového počtu UoZ
leden	1 624	5,1	leden	1 872	5,6
únor	1 634	5,1	únor	1 839	5,4
březen	1 576	5,0	březen	1 818	5,4
duben	1 522	5,0	duben	1 741	5,3
květen	1 468	4,9	květen	1 619	4,9
červen	1 196	4,1	červen	1 416	4,3
červenec	1 202	4,0	červenec	1 386	4,1
srpen	1 278	4,2	srpen	1 444	4,3
září	2 084	6,8	září	2 256	6,6
říjen	2 061	6,8	říjen	2 290	6,7
listopad	1 911	6,2	listopad	2 142	6,4
prosinec	1 864	5,9	prosinec	2 120	6,1

Skupina nezletilých do 18 let věku má na trhu práce obtížnější uplatnění, jelikož se často jedná o osoby se základním či dokonce nižším vzděláním. Neabsolvovaly tedy žádné odborné studium a v některých případech doposud nezískaly žádné praktické dovednosti, z toho důvodu se jedná o jednu z nejohroženějších skupin na trhu práce. Pro zaměstnavatele tak následně nemusí být pracovně atraktivními i z toho důvodu, že jim zákon neumožňuje pracovat přesčas a noční směny. To jsou paradoxně přesně podmínky těch pracovních míst, která jsou na trhu práce po nekvalifikované osoby nabízené. Již zmíněný projekt Záruky pro mladé má právě tuto skupinu mladistvých motivovat k návratu do vzdělávacího procesu.

K 31. 12. 2024 bylo v Ústeckém kraji evidováno **958 mladistvých**, což znamená meziroční nárůst o 113 osob. Mladiství tak představují 2,8 % všech uchazečů, což je meziročně o 0,1 % více.

Osoby ve věku do 30 let

Do této kategorie spadají i zmínění absolventi škol po ukončení vysokoškolského vzdělávání ve 26 letech. Běžným jevem neatraktivním pro zaměstnavatele je nedostatek praktických zkušeností, přesto jde o osoby vedené v evidenci zpravidla

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

jen krátkodobě. Pro zaměstnavatele je tak totožně jako u absolventů atraktivnější zaměstnanec s „dostatečnými“ a ověřenými zkušenostmi. Automaticky se i počítá s nutností většího zaškolení představující investici finanční i časovou. Rovněž se mohou předčasně obávat větší fluktuace nebo automaticky odmítat uchazeče s typem oboru, vůči kterému mají předsudky. Vzhledem ke svému věku zpravidla nemá tato skupina osob významná zdravotní omezení, avšak jejich počet v evidenci meziročně stále roste. U žen do 30 let stále přetrvává neochota ze stran některých zaměstnavatelů nabídnout volné pracovní místo kvůli obavám z odchodu na mateřskou dovolenou.

K 31. 12. 2024 bylo v Ústeckém kraji evidováno **8 708 uchazečů ve věku do 30 let**, což meziročně znamená nárůst o 875 osob (31. 12. 2023 = 7 833 UoZ). Z uvedeného počtu bylo 52,9 % žen a podíl osob do 30 let tvořil ke konci roku 2024 celkem 25,1 %.

Osoby ve věku nad 50 let

Značně ohroženou skupinu osob představují uchazeči o zaměstnání ve věku nad 50 let, zejména 55 let plus. Předsudky v podobě postupné ztráty dovedností, menší flexibility, vyšší nemocnosti a snižující se pracovní výkonnosti tyto osoby pomalu vylučuje z trhu práce. Kvůli sociálním stereotypům se u nich očekávaná snížená schopnost učit se novým věcem, zejména pak v oblasti technologií a předpokládají se také vyšší nároky na mzdu. Po ztrátě zaměstnání, i z důvodu hromadného propouštění, čelí často značným problémům s hledáním nového a jsou tak odmítnuti ještě před konáním výběrových řízení. V roce 2023 začala realizace NIP „Věk není překážkou“ pokračující i v roce 2024, jehož hlavním cílem je podpora starších osob na trhu práce prostřednictvím nástrojů APZ, zvýšení zaměstnanosti těchto osob a posílení rezistence vůči výkyvům trhu práce, včetně podpory aktivního stárnutí a profesní mobility v závěrečných fázích profesní dráhy. Umožňuje a zvyšuje motivaci dále studovat spolu se zvyšováním sebedůvěry, uplatňovat se i mimo vystudovaný obor a vystihuje nutnost celoživotního vzdělávání.

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

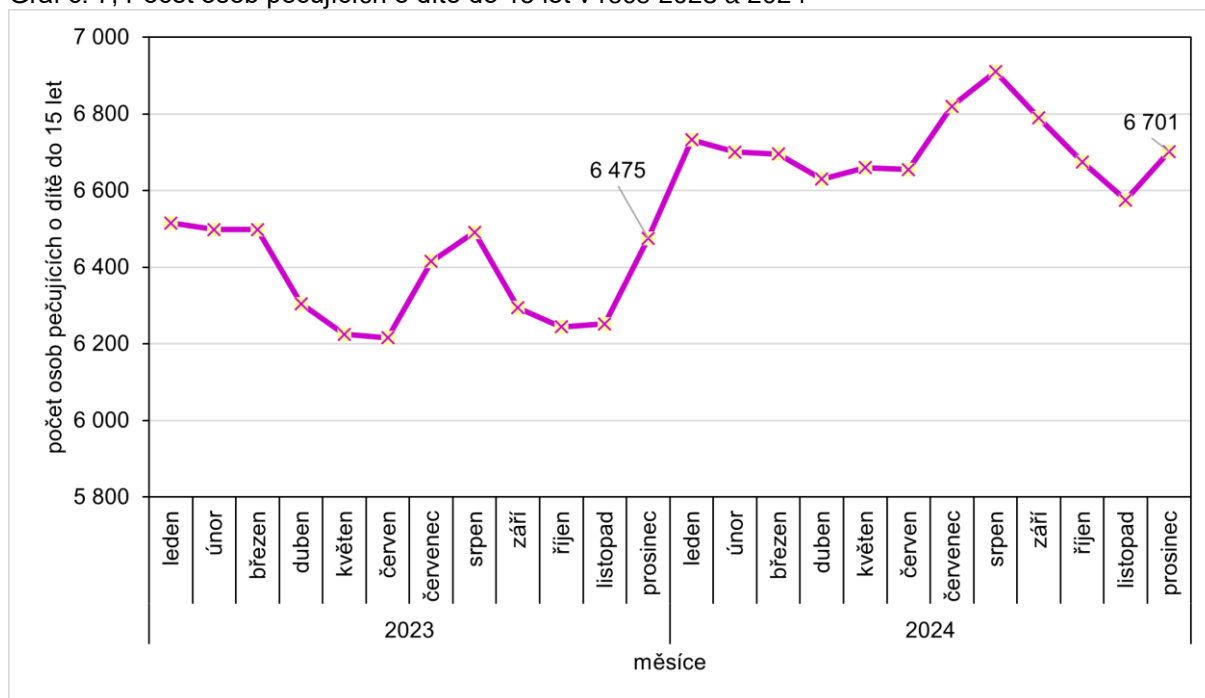
K 31. 12. 2024 bylo v Ústeckém kraji evidováno **11 919 uchazečů ve věku nad 50 let**, což meziročně znamená nárůst o 1 160 osob (31. 12. 2023 = 10 759 UoZ). Z uvedeného počtu bylo 54,1 % žen a podíl osob nad 50 let tvořil ke konci roku 2024 celkem 34,4 %, což znamená meziroční nárůst o 0,6 %.

Osoby pečující o děti do 15 let věku, rodiče samoživitelé

Mezi další zranitelné skupiny na trhu práce náleží osoby pečující o děti do 15 let věku, zejména pak osoby, které své potomky živí sami. Mnoho zaměstnavatelů preferuje plné pracovní úvazky, přičemž zkrácené úvazky jsou nabízeny spíše sporadicky. Obtížnější situace pak nastává pro rodiče, kteří nemají možnosti sdílet péči o dítě či děti s druhým partnerem, a to převážně při práci na vícesměnný provoz, kterou fakticky ani vykonávat nemohou. Situaci výrazně omezuje také nedostatek míst v mateřských školách či dětských skupinách. I v návaznosti na to se dá předpokládat, že důsledkem je aktuálně se snižující natalita, která však dlouhodobě ovlivní vývoj nejen trhu práce. Neustále se zvyšující náklady na bydlení a péči o děti tak nepřímo nutí k nástupu do nízkopříjmového zaměstnání, což stále více omezuje ekonomické možnosti rodičů. Pořád se rovněž vyskytuje diskriminace na trhu práce, kdy jsou rodiče, obzvláště pak matky, pokládány za notně rizikové z důvodu případné absence pro péči o nemocné dítě. Vylepšení podmínek i ze stran zaměstnavatelů by mohlo výrazně přispět k nárůstu pracovní síly i mezi rodiči malých dětí, kupříkladu v podobě zřízení firemních dětských skupin.

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

Graf č. 7, Počet osob pečujících o dítě do 15 let v roce 2023 a 2024

K 31. 12. 2024 bylo v Ústeckém kraji **evidováno 6 701 osob pečujících o děti ve věku do 15 let**, což znamená meziroční nárůst o 226 osob (31. 12. 2023 = 6 475 UoZ). Největší počet byl zaznamenán v okrese Chomutov (1 170) a Ústí nad Labem (1 163). Z tohoto počtu bylo 89,1 % žen a podíl na celkovém počtu uchazečů tvořil 19,4 %, což je v meziročním srovnání o 0,9 % méně.

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

Cizinci, občané Ukrajiny s dočasnou ochranou na území ČR

Významnou bariéru u zahraničních zaměstnanců představuje stále neznalost českého jazyka. Uchazeči s vyšším či vysokoškolským vzděláním mají zpravidla zájem pracovat ve svém oboru, ovšem nemají potřebnou nostrifikaci diplomu a neumějí dobře česky, čemuž čelí při snaze se uplatnit na trhu práce.

Jedná se také o občany Ukrajiny, kteří v návaznosti na válečný konflikt na Ukrajině přicestovali do České republiky. Mnoho z nich pracuje na území republiky již počátku konfliktu v roce 2022 a přetrvává u nich zájem o rekvalifikační kurzy, přičemž tyto snahy uplatnit se na trhu práce přispívají také ze sociálního hlediska ke koncepci multikulturního soužití.

Ke konci roku 2024 bylo v Ústeckém kraji evidováno **1 117 uchazečů** (95 %) **a zájemců** (5 %) **o zaměstnání z Ukrajiny** za účelem strpění/dočasného pobytu, což je meziročně o 57 více (31. 12. 2023 = 1 060 osob). Z celkového počtu bylo 77,4 % žen. Celkem 29,0 % evidovaných občanů Ukrajiny má základní vzdělání (popř. nedoložené vzdělání), 23,0 % vyučení, 15,2 % středoškolské a 32,8 % vysokoškolské vzdělání. Ve srovnání s tuzemskými uchazeči a zájemci o zaměstnání je struktura vzdělání evidovaných občanů Ukrajiny unikátní. Navzdory této poměrně zajímavé vzdělanostní úrovni se nedaří některé z nich umísťovat na trh práce. Někteří zahraniční občané nabízené pracovní pozice odmítají, neboť nemají reálnou potřebu na území ČR pracovat, popř. nejsou schopni v případě kvalifikovaného zaměstnání doložit právě nostrifikaci o nejvyšším dosaženém vzdělání. Mnozí občané Ukrajiny ale také pracují v souladu se svou původní profesí, využívají vzdělání a zkušeností, kterých nabyli v Ukrajině a usilují o zdokonalování se v českém jazyce.

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

Osoby ohrožené sociálním vyloučením, po návratu z výkonu trestu odnětí svobody, bez domova, závislé na návykových látkách, ohrožené exekucí

Sociální exkluze ohrožuje širokou škálu osob napříč věkovými skupinami či pohlavím, jedná se mimo jiné o rodiče na mateřské či rodičovské dovolené, seniory, osoby opouštějící výkon trestu odnětí svobody, osoby bez přístřeší, osoby opouštějící výkon ústavní či ochranné výchovy, osoby závislé na návykových látkách či osoby dlouhodobě nezaměstnané. Marginalizace jedinců, skupin osob či celých komunit není výlučně vázaná na prostorové vyloučení do konkrétních lokalit s nízkou kvalitou bydlení (často za příliš vysoké ceny), ale projevuje se i v jiných sférách běžného života. Jde také o kulturní vyloučení bez stejné možnosti přístupu ke vzdělání a znalostem většinové společnosti, symbolické vyloučení v podobě verbálního pejorativního označení většinovou společností, ale také sociální vyloučení myšlené v užším smyslu, kdy jde o omezení přístupu k vytváření nových společenských styků či jejich udržení. Zásadní z hlediska zaměstnanosti je vyloučení ekonomické, které v zásadě znemožňuje návrat jedince na trh práce z jakéhokoliv důvodu (etnická příslušnost, věk apod.) a je spojené s rizikem života na hranici chudoby. Takovýmto uchazečům je třeba věnovat zvýšenou péči ze strany zaměstnanců Úřadu práce ČR i za předpokladu, že nespádají do žádné z výše uvedených kategorií.

V roce 2023 začala realizace RIP „Šance na práci v Ústeckém kraji“ přesahující i do roku 2024, který je zaměřen na uchazeče o zaměstnání evidované na Úřadu práce ČR, u nichž dochází ke kumulaci hendikepů bránících jejich vstupu na trh práce. Může se jednat právě o osoby ohrožené sociální exkluzí či bydlící v sociálně vyloučených lokalitách Ústeckého kraje.

Problémové mikroregiony

V Ústeckém kraji je oproti jiným regionům zvýšený počet problémových oblastí s vlastními specifickými vizuálními i socioekonomickými charakteristikami. Situace se v kraji začala zhoršovat s útlumem těžkého průmyslu a následného úbytku pracovních míst. Určité lokality jsou typické vysokým podílem nezaměstnaných osob, obecně jde o osoby sociálně vyloučené ve spojení s nízkými příjmy, často

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

ze sociálních dávek či nelegální činnosti, špatnou dopravní dostupností a také vysokým podílem marginalizovaných skupin čelících diskriminaci a jiným sociálním problémům. Nevhodná dopravní dostupnost ovlivňuje obstarání si základních životních potřeb a dopravu dětí do škol. Některé rozvážkové společnosti se v Ústeckém kraji distancovaly od rozvozu zboží do sociálně vyloučených lokalit.

Častá nemožnost získat bydlení v centrech měst či obcí i z důvodu symbolického vyloučení přivádí tyto osoby k bydlení ve vyloučených lokalitách, často panelových bytech za vysoké nájemné (obchod s chudobou) nebo na ubytovnách, což socioekonomické problémy jen prohlubuje. Jeden byt tak bývá obýván více lidmi, než na kolik byl původně konstruován, což zároveň s nevyhovujícími hygienickými podmínkami některých lokalit vede k šíření kožních onemocnění či respiračních infekcí. Typickým znakem z vizuálního hlediska je zanedbané bydlení v havarijním stavu, mnohdy s velmi nevhodnými hygienickými podmínkami bez tekoucí vody (z důvodu zanedbávání oprav vodovodních zařízení nebo neuhrazení účtů za vodné) či bez zavedených svozů odpadu. Odpad se následně hromadí v okolí domů a ve veřejném prostranství s následkem zhoršení hygienických podmínek a šíření škůdců. V okrese Chomutov je identifikováno celkem 5 sociálně vyloučených lokalit, především v každém větším městě ve staré panelové zástavbě nebo na periferiích, kde míra nezaměstnanosti dosahuje dvouciferných hodnot. Většina zde žijících obyvatel je závislá na sociálních dávkách, a pokud pracují, tak vykonávají zpravidla sezónní práce nebo si přivydělávají sběrem železa a barevných kovů. Vyskytuje se zde lichva, krádeže, narkomanie, gamblerství a migrace obyvatel, kteří příležitostně pracují „načerno“, a tudíž nevykazují žádoucí pracovní potenciál.

Ze socioekonomického hlediska je významným problémem nízká ekonomická aktivita obyvatel se závislostí na sociálních dávkách, nevzdělanost obyvatelstva, nižší účast dětí na výuce ve škole, sociálně-patologické jevy, závislost na lichvě a dluhy. Běžným jevem bývá také zvýšená míra porodnosti u dívek konce staršího školního věku a při nástupu adolescence.

Nejproblémovějším mikroregionem přetrvává Mostecko, tj. město Most, které se již dlouhodobě řadí mezi okresy s nejvyšším podílem nezaměstnaných osob

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

(8,4 %). Útlum těžebního průmyslu významně přispěl problémům, se kterými se okres potýká dodnes. Obyvatelé ztratili v minulosti své pracovní uplatnění v souvislosti s restrukturalizací dolů a snížením počtu pracovníků v zemědělství. Pro 6 265 uchazečů o zaměstnání bylo k 31. 12. 2024 dostupných 1 458 volných pracovních míst, typickým jevem je ale nízká kvalifikace osob, dlouhodobá nezaměstnanost se ztrátou pracovních návyků a vyšší výskyt sociálně exkludovaných lokalit. Ke konci prosince 2024 působilo v Mostě celkem **11 asistentů prevence kriminality**, kteří mají za úkol zvyšovat bezpečnost (nejen) ve vybraných rizikových lokalitách. Jejich činnost je podporována Úřadem práce z hlediska uchycení na trhu práce, ale i příspěvku v rámci veřejně prospěšných prací.

Kvalifikační struktura uchazečů o zaměstnání v Mostě je buď nedostatečná, nebo svým zaměřením neodpovídá potřebám zaměstnavatelů a je tedy o ně minimální zájem. Situaci často komplikuje i skutečnost, že tito uchazeči neprojevují zájem o zvýšení kvalifikace, ať už formou rekvalifikace či dalším studiem.

Druhé největší město okresu Most Litvínov je sídlem několika významných zaměstnavatelů včetně společnosti ORLEN Unipetrol RPA s.r.o. Převažující část ekonomicky aktivního obyvatelstva pracuje v tomto chemickém průmyslu. I přes přítomnost významných zaměstnavatelů je mnoho obcí zasaženo vysokou nezaměstnaností. Na pomyslném druhém místě v okrese Most stojí (po Obrnicích, 16,5 %) právě Litvínov, kde podíl nezaměstnaných ke konci roku dosáhl 8,1 % což je o 0,9 % více než k 31. 12. 2023. Tento stav je způsoben převážně kvalifikací uchazečů o zaměstnání, nebo svým zaměřením neodpovídá potřebám zaměstnavatelů, zhoršenou dopravní obslužností a také i omezováním těžebního průmyslu působícího v bezprostředním okolí mikroregionu.

Podíl nezaměstnaných obyvatel k 31. 12. 2024 v některých lokalitách převyšoval dokonce 10 %, v rámci Ústeckého kraje se jednalo o Rokle (19,7 %, okres Chomutov), Obrnice (16,5 %, okres Most), Měcholupy (12,4 %, okres Louny) a Trmice (11,1 %, okres Ústí nad Labem). V rámci poradenství, využití finanční podpory v rámci pilotáže nového nástroje APZ integrační pracovní místa a upravenou legislativou veřejně prospěšných prací se podařilo snížit délku evidence uchazečů

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

o zaměstnání z obce Obrnice. K vysoké míře nezaměstnanosti může přispívat nedostatek pracovních příležitostí v místě bydliště, v případě Rokle také periferní poloha a špatná dopravní dostupnost.

Na hranici se ke konci roku nacházely obce Doubice (9,8 %, okres Děčín), Levín (9,8 %, okres Litoměřice), Šluknov (9,6 %, okres Děčín) a Všestudy (9,6 %, okres Chomutov).

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

4 Cizinci na trhu práce kraje

Česká republika vstoupila do Evropské unie dne 1. 5. 2004, což vedlo ke kategorizaci zahraničních občanů do dvou skupin – na občany EU a EHP s volným přístupem na český trh práce bez nutnosti mít povolení k zaměstnání (mají v podstatě stejné právní postavení jako občané ČR). Druhou skupinu představují ostatní cizinci, tzv. „občané třetích zemí“, kteří mají povinnost žádat o udělení povolení za předpokladu, kdy nesplňují některou ze zákonných podmínek (např. udělení dočasné ochrany v důsledku migrační krize způsobené válečným konfliktem na Ukrajině). Změnou zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR a 435/2004 Sb., o zaměstnanosti (dále i ZoZ), došlo ke změně vyřizování žádostí k povolení pobytu a práci pro státní příslušníky třetích zemí, kdy agendu částečně převzalo Ministerstvo vnitra ČR.

V minulosti pracovníci z Ukrajiny využívali nejčastěji povolení k zaměstnání, a právě proto rozhodnutí o vstupu do EU značně zasáhlo vedení statistik zahraniční zaměstnanosti. Data v oblasti vydaných povolení k zaměstnání začala klesat a doplnila je rostoucí statistika zaevidovaných informačních karet pro cizince ze „třetích zemí“. V roce 2024 mohli nově občané Ukrajiny s udělenou dočasnou ochranou volně vstupovat na tuzemský trh práce bez nutnosti podávat žádost o oprávnění k zaměstnání.

Nařízením vlády č. 158/2024 Sb. došlo k rozšíření seznamu států, jehož občané nepotřebují k práci na území České republiky povolení k zaměstnání, zaměstnaneckou kartu, modrou kartu nebo kartu vnitropodnikově převedeného zaměstnance, musí mít však zajištěn legální pobyt. Seznam se rozšířil o občany Kanady, Spojených států amerických, Spojeného království Velké Británie a Severního Irska, Australského společenství, Nového Zélandu, Státu Izrael, Korejské republiky, Japonska a Singapurské republiky. Hlavními faktory umožňující novelizaci byly mimo jiné společné demokratické principy, vysoká vzdělanost obyvatel zemí a také byly tyto státy vyhodnoceny jako málo bezpečnostně rizikové. Rozšíření vešlo v platnost k 1. červenci 2024.

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

Revoluční změnou od 1. 7. 2024 bylo také uvedení změny – digitální formy hlášení při plnění informační povinnosti zaměstnavatele, při zaměstnávání cizinců vůči ÚP ČR, a to dle §87 a §88 Zákona o zaměstnanosti č. 435/2004 Sb. Situaci na trhu práce stále ovlivňují cizinci, kterým byl udělen statut dočasné ochrany Ukrajina (sezónní práce, DPP, DPČ). I tak se zaměstnavatelé začínají soustředit na pracovní sílu cizinců z třetích zemí, převážně na občany Filipín a Mongolska.

Některé pozice jsou dlouhodobě neobsazené ze strany českých občanů, často kvůli nedostatečnému finančnímu ohodnocení nebo fyzické náročnosti. Zahraniční občané tyto pozice obsazují a zvyšují tak zaměstnanost, a to i za podmínek kdy profese neodpovídá jejich představě či vzdělání. Zmíněné profese bývají ve větší míře více poptávané než nabízené, převážně ve stavebnictví, průmyslu, zdravotnictví nebo zemědělství. Zaměstnavatelé na adresu zahraničních zaměstnanců často uvádějí pozitivní zkušenosti jako vyšší ochotu pracovat přesčas, zdokonalovat se v českém jazyce, minimální absenci nebo ochotu pracovat za nižší mzdu, než jakou by museli nabídnout českým občanům. Vzhledem ke změně evidence volných pracovních míst s novelizací zákona o zaměstnanosti současně poklesne počet volných pracovních míst s příznakem pro cizince, jelikož se již v lednu 2025 začne promítat 6měsíční expirační lhůta.

Tabulka č. 10, Zaměstnávání cizinců v Ústeckém kraji k 31. 12. 2024 s meziročním srovnáním

Zaměstnaní cizinci	stav k	
	31. 12. 2023	31. 12. 2024
povolení k zaměstnání	837	664
informace o zaměstnání - cizinci z tzv. „třetích zemí“	11 435	11 206
informace o zaměstnání - občané EU, EHP a Švýcarska	9 083	8 753
modré karty	12	17
zaměstnanecké karty	5 408	5 717
celkem	26 775	26 357

V průběhu roku 2024 bylo v Ústeckém kraji celkem 13 896 vydaných rozhodnutí k zaměstnání, zaevidovaných informačních, modrých nebo zaměstnaneckých karet. Meziročně došlo k poklesu 9 651 osob (rok 2023 = 23 547 úkonů), přičemž uvedený

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

pokles se týkal všech vydaných povolení k zaměstnání, modrých karet i zaměstnaneckých karet. K nárůstu nedošlo u žádné z evidovaných kategorií.

Nejvíce úkonů bylo realizováno v okrese Chomutov (3 941), následují okresy Louny (2 815), Teplice (2 191), Ústí n. L. (1 577), Litoměřice (1 566), Most (1 208) a Děčín (598).

Tabulka č. 11, Zaměstnávání cizinců v Ústeckém kraji za rok 2024 s meziročním srovnáním

Zaměstnání cizinci	období	
	rok 2023	rok 2024
vydaná rozhodnutí na povolení k zaměstnání	1 720	1 021
zaevidované informace o zam. - občané EU, EHP a Švýcarska	7 374	3 449
zaevidované informace o zam. - cizinci z tzv. „třetích zemí“	10 402	5 605
zaevidované modré karty	12	6
zaevidované zaměstnanecké karty	4 039	3 815
celkem	23 547	13 896

Povolení k zaměstnání

Z celkového počtu cizinců pracovalo k 31. 12. 2024 v Ústeckém kraji na základě povolení k zaměstnání 664 zahraničních osob. V průběhu roku 2024 bylo vydáno 1 021 rozhodnutí o povolení k zaměstnání, což je meziročně o 699 méně (rok 2023 = 1 720 PkZ). O povolení žádá cizinec krajskou pobočku Úřadu práce a zpravidla by měl žádat ještě před příchodem do České republiky. V případě profesního vzdělání musí být všechny doklady prokazující odbornou způsobilost na území České republiky nostrifikovány. Pracovní povolení se vydává na dva roky (s možným prodloužením o maximálně 2 roky) a předpokladem pro jeho vydání je podání žádosti cizincem, nahlášení volného pracovního místa zaměstnavatelem a zajištěná práce podložená platnou pracovní smlouvou či dohodou o pracovní činnosti.

V okrese Litoměřice došlo k poklesu vydávání pracovních povolení pro zahraniční pracovníky, zejména občany Ukrajiny. Tato skutečnost je způsobena především cizinci s dočasnou ochranou, kteří mají volný přístup na trh práce v České republice. Podobná situace s poklesem vydávání pracovních povolení nastala také

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

u japonských pracovníků od 1. 7. 2024 úpravou novely zákona o volném vstupu na trh práce občanům Japonska, což zjednodušuje jejich přístup k zaměstnání.

Za okres Děčín v otázce povolení k zaměstnání byla v loňském roce 2024 situace totožná jako v roce 2023, a to, že došlo k poklesu vydaných povolení k zaměstnání z důvodu volného přístupu na trh práce občanům Ukrajiny. Povolení k zaměstnání se pohybuje v počtu nižších desítek. Jednalo se o čtyři vydaná povolení pro jednotlivé cizince k jednotlivým zaměstnavatelům, vše podle § 97 písm. d) a jedno hromadné podání pro 21 cizinců podle § 96. Informace o zaměstnání a sdělení o nástupech od července 2024 zadávají zaměstnavatelé do aplikace Maruška.

Nejvyšší počet povolení k zaměstnání byl vydán občanům Ukrajiny, kteří neobdrželi dočasnou ochranu a občanům Srbska. Pro profese, které jsou často poptávané zaměstnavateli, ale jsou těžko obsaditelné českými uchazeči, byla v roce 2024 v okrese Most nejvíce vydána pracovní povolení v odvětví stavebnictví a dále pro obory svářeč a potrubář.

V okrese Ústí nad Labem došlo k poklesu ve vydávání pracovních povolení pro zahraniční pracovníky, zejména občany Ukrajiny – a to z důvodu změny vízové politiky, neboť tito cizinci přešli do režimu cizince s dočasnou ochranou, který umožnil volný přístup na trh práce v České republice. Zároveň s tím došlo ke změně u vydávání povolení k zaměstnání – z krátkodobého dle §92 na §97 písm. d) Zákona o zaměstnanosti. Nejpočetnější a vyhledávanou skupinou pracovníků ze zahraničí v okrese Ústí nad Labem zůstávají cizinci z Ukrajiny. Zaměstnavatelé stále častěji zaměstnávají cizince ze zemí s volným přístupem. U cizinců v režimu zaměstnaneckých karet zůstává situace obdobná jako v předchozích letech.

V okrese Louny bylo zaznamenáno, že v návaznosti na probíhající změny v oblasti zahraniční zaměstnanosti v roce 2024 došlo k poklesu vydaných pracovních povolení k zaměstnání dle Zákona o zaměstnanosti č.435/2004 Sb., cca o 60 %.

Nejvíce rozhodnutí na povolení k zaměstnání bylo v průběhu roku 2024 vydáno v okrese Chomutov (790), následují okresy Louny (66), Most (46), Litoměřice (44), Ústí n. L. (27), Děčín (26) a nejnižší počet byl vydán v okrese Teplice (22). Nejvíce

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

občanů pracujících v ČR na povolení k zaměstnání bylo k 31. 12. 2024 z Ukrajiny (157), Moldavska (102), Indie (69), Jižní Koreje (58), Japonska (55) a Bangladéše (35).

Informační karty občanů EU, EHP a Švýcarska

Dále bylo k 31. 12. 2024 evidováno 8 753 informačních karet občanů EU/EHP + Švýcarska. V průběhu roku 2024 bylo v Ústeckém kraji zaevidováno pouze 3 449 těchto informačních karet, což znamená meziroční pokles o 3 925 karet (rok 2023 = 7 374 IK). Občané EU/EHP a Švýcarska mají povolen volný vstup na místní pracovní trh bez jakýchkoliv omezení a cílem je pouze zmapovat počet osob působících na území ČR. Zaměstnavatelé tak mají povinnost hlásit zaměstnané zahraniční pracovníky. Jak již bylo zmíněno, nařízením vlády č. 158/2024 Sb. došlo k rozšíření seznamu o další státy. V roce 2024 byla zpřístupněna aplikace umožňující evidenci občanů působících na území České republiky na základě informační karty. Od července 2024 je tato evidence (nástupů, změn nebo odchod zaměstnanců) možná pouze digitálním způsobem, zaměstnavatelé mají na výběr ze tří způsobů, tedy vyplněním formuláře na webu, zasláním přes datovou schránku nebo prostřednictvím vývojářského programu MPSV, který umožňuje integraci se státní správou. Přímá integrace navíc poskytuje možnost hromadného hlášení nástupu většího počtu zahraničních zaměstnanců. Za předpokladu, že při nástupu zaměstnavatel ihned uvede, že se jedná o smlouvu na dobu určitou, není povinen další kartu zasílat.

Nejvyšší počet zaevidovaných informačních karet byl v průběhu roku 2024 zaznamenán v okrese Louny (1 034), následují okresy Litoměřice (643), Most (525) Chomutov (430), Ústí n. L. (360), Teplice (242) a nejméně karet bylo evidováno v okrese Děčín (215).

Nejvíce informačních karet bylo k 31. 12. 2024 zaevidováno pro občany Slovenska (4 361), Rumunska (1 602), Bulharska (980), Polska (602), Maďarska (502) a Německa (269).

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

Informační karty cizinců ze „třetích zemí“

Informačních karet cizinců, kteří nepotřebují povolení k zaměstnání, bylo k 31. 12. 2024 v Ústeckém kraji evidováno 11 206. V průběhu roku 2024 bylo takto zaevidováno 5 605 informačních karet, což je meziročně o 4 797 karet méně (rok 2023 = 10 402 IK).

Na základě udělené dočasné ochrany měli občané Ukrajiny v roce 2024 volný vstup na tuzemský trh práce bez nutnosti podávat žádost o oprávnění k zaměstnání, všechny nezbytnosti byly v působnosti zvoleného zaměstnavatele, který nástup nového zaměstnance nahlásil.

Nejvyšší počet informačních karet pro cizince ze „třetích zemí“ byl evidován v okrese Chomutov (1 314), následují okresy Teplice (1 230), Louny (952), Ústí nad Labem (894), Litoměřice (588), Most (359) a nejnižší počet byl evidován v okrese Děčín (268).

Situace na trhu práce v okrese Teplice v uplynulém roce 2024 byla ovlivněná stále pokračujícím válečným konfliktem na Ukrajině, což se též projevilo na poměru zaměstnaných cizinců. Zde byla monitorována převaha cizinců z tzv. „třetích zemí“, kteří jsou ochotni vykonávat nedostatkové profese např. ve stavebnictví, dopravě a průmyslu, za podmínek, které jsou mnohdy pro tuzemské pracovníky neakceptovatelné.

Nejvíce informačních karet bylo k 31. 12. 2024 zaevidováno pro občany Ukrajiny (7 467), Vietnamu (1 934), Ruska (360), Mongolska (249), Číny a Nepálu (150).

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

5 Prognóza vývoje trhu práce na rok 2025

Situace na trhu práce v roce 2025 bude pravděpodobně nadále ovlivňována problémy, které způsobuje pokračující válečný konflikt na Ukrajině. I když se energetickou krizí podařilo zvládnout a ceny energií se stabilizovaly, nejistota stále přetrvává. Na trh práce má nezanedbatelný vliv také Green Deal, který vede k omezování výroby v automobilovém průmyslu v důsledku zdražování automobilů. Negativní roli hrají také s tím související emisní limity a ceny emisních povolenek, které vedou k útlumu těžebního a energetického průmyslu.

V roce 2025 očekáváme, v optimistické variantě, stabilitu trhu práce, a tudíž i stabilizaci počtu nezaměstnaných, který budou ovlivňovat pouze sezonní vlivy. S příchodem jara by mělo jako každý rok dojít k mírnému snížení nezaměstnanosti s počátkem sezónních prací. V pesimističtější variantě bude docházet k útlumu v automobilovém průmyslu a energetickém průmyslu, a tudíž by mohlo docházet k dalšímu mírnému nárůstu počtu uchazečů v evidenci úřadu práce.

Samozřejmě se bude Úřad práce ČR snažit, v rámci svých zákonných možností, připravovat pro zaměstnavatele nabídku kvalitních zaměstnanců, a to i s využitím projektů spolufinancovaných EU. V roce 2024 byl však velmi malý zájem o řemeslné činnosti a technické obory s predikcí podobného stavu i v roce 2025. Bohužel, veškerá snaha v některých případech naráží a bude narážet na velmi obtížné umisťování některých uchazečů na trh práce, a to zejména kvůli kumulaci handicapů. Některé handicapy lze odstranit (vzdělání, praxe, dovednosti), některé nikoliv (zdravotní stav, sociální situace). Situaci navíc často komplikuje zadluženost klientů a hrozba exekuce v případě, že by měli příjem. Nicméně pracovníci Úřadu práce ČR budou dělat vše pro to, aby zaměstnavatele uspokojili v maximální možné míře.

Z hlediska skladby uchazečů o zaměstnání budou i nadále nejpostiženější skupinou lidé s kumulací handicapů (většinou nízké vzdělání + špatný zdravotní stav), kteří velice obtížně shánějí uplatnění na trhu práce. Stále problematickou bude i skupina

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

dlouhodobě evidovaných uchazečů. Jejich situaci se Úřad práce ČR bude snažit řešit v rámci nástrojů APZ. Pro řešení situace zdravotně postižených uchazečů budou účelně využívány možnosti pracovní rehabilitace.

V rámci APZ budou určité patřit mezi nejžádanější nástroje společensky účelná pracovní místa vyhrazená. Nástroje APZ budou v roce 2025 realizovány zejména prostřednictvím projektů spolufinancovaných z EU. Tyto prostředky umožní efektivní podporu uchazečů, kteří jsou bez pomoci státu velmi obtížně zaměstnatelní.

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

6 Realizace aktivní politiky zaměstnanosti v roce 2024

6.1 Realizace jednotlivých nástrojů APZ v roce 2024

Realizace APZ probíhala jako každý rok s důrazem na aktuální potřeby lokálního trhu práce při zohlednění přidělených finančních prostředků a stanoveného rozpočtu na jednotlivé nástroje. Podpora ze strany ÚP ČR probíhala standardním způsobem za využití klasických nástrojů APZ a projektů EU. Bylo využíváno finančních prostředků ESF prostřednictvím operačních programů a prostředků ze státního rozpočtu ČR.

Prostřednictvím nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti Úřadu práce ČR je možné zprostředkováním finanční podpory různými příspěvky zaměstnat takové osoby, které mají z nejrůznějších individuálních důvodů problém se na pracovním trhu uplatnit. Realizace se tedy zaměřuje zejména na uchazeče o zaměstnání:

- v nepřetržité evidenci déle než 12 měsíců a zejména nad 24 měsíců;
- diskriminované na trhu práce z důvodu věku (osoby do 30 let a nad 50 let), z důvodu etnické příslušnosti či jiných důvodů;
- pečující o dítě (děti) či o osobu blízkou;
- s individuálními zdravotními omezeními;
- s nízkou kvalifikací či bez vzdělání;
- ohrožené sociálním vyloučením z důvodu dlouhodobé nezaměstnanosti a případné ztráty sociálních kontaktů (propuštění z výkonu trestu, s dočasnou ochranou, opouštějící výkon ústavní a ochranné výchovy apod.);
- v hmotné nouzi, převážně osoby vykonávající veřejnou službu na základě písemné smlouvy dle ustanovení § 18a zákona č. 111/2016 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů, a to zejména v posledních třech měsících;
- vykonávající činnost Asistenta prevence kriminality, koordinátora (předáka) veřejně prospěšných prací či veřejné služby.

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

Prostřednictvím nástrojů APZ bylo v roce 2024 finančně podpořeno v Ústeckém kraji přímo 8 108 osob, což je o 3 998 více než předchozí rok (2023 = 4 110 osob).

V roce 2024 došlo k předvídanému snížení rozpočtu, ale naopak ke zvýšení počtu podpořených osob. Celkové výdaje na APZ za Ústecký kraj činily ve sledovaném roce 191,6 mil. Kč, což je meziročně o 113,5 mil. Kč méně (rok 2023 = 305,1 mil. Kč).

Tabulka č. 12, Přehled APZ

ukazatel (celkový počet)	Stav k		Celkem od počátku roku do	
	31. 12. 2023	31. 12. 2024	31. 12. 2023	31. 12. 2024
osoby podpořené v rámci APZ				
veřejně prospěšné práce (VPP)	125	77	534	123
veřejně prospěšné práce (VPP) - ESF ¹⁾	0	0	404	0
společensky účelná prac. místa (SÚPM)	25	2	207	9
společensky účelná prac. místa (SÚPM) - ESF ¹⁾	63	999	209	1 342
SÚPM - samostatně výdělečná činnost (SVČ)	55	72	50	66
SÚPM - samostatně výdělečná činnost (SVČ) - ESF ¹⁾	0	0	0	0
zřízení prac. místa pro OZP (bez SVČ)	63	63	48	37
zřízení prac. místa pro OZP - SVČ	2	5	2	3
vytvořená pracovní místa (NIP)	0	3	67	3
ostatní nástroje APZ	61	100	216	277
rekvalifikace uchazečů a zájemců o zaměstnání				
uchazeči a zájemci zařazení do rekvalifikací	1	0	4	0
uchazeči a zájemci zařazení do rekvalifikací - ESF ¹⁾	0	0	0	2
uchazeči a zájemci zařazení do rekvalifikací - NPO ²⁾	0	0	0	12
uchazeči a zájemci, kteří zahájili zvolenou rekvalifikaci	0	15	369	351
uchazeči a zájemci, kteří zahájili zvolenou rekvalifikaci - ESF ¹⁾	9	154	934	1 617
uchazeči a zájemci, kteří zahájili zvolenou rekvalifikaci - NPO ²⁾	47	109	865	1 159
NPO - Digitální vzdělávání (dle § 106 ZoZ)				
uchazeči a zájemci, kteří zahájili digitální vzdělávání ²⁾	25	176	201	3 107
Osoby podpořené APZ celkem	476	1 775	4 110	8 108

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

Veřejně prospěšné práce

Veřejně prospěšné práce (dále jen „VPP“) upravuje § 112 zákona o zaměstnanosti. Lze konstatovat, že se jedná o krátkodobé pracovní příležitosti spočívající v pracích ve prospěch obcí nebo obecně prospěšných institucí v podobě údržby veřejného prostranství, úklidu, údržby veřejných budov, komunikací, lesů a zimní údržby. Realizaci nástroje VPP bylo v roce 2024 nutné způsobit omezenému objemu finančních prostředků, kterými na zajištění realizace VPP ÚP ČR v roce 2024 disponoval. VPP bylo primárně nutné zacílit na znevýhodněné uchazeče o zaměstnání bydlících v malých obcích zatížených sociálním vyloučením, kde existuje reálný předpoklad nemožnosti zprostředkovat zaměstnání z důvodu, že v těchto lokalitách jiné pracovní příležitosti nevznikají. Souběžně bylo nutné způsobit parametry nástroje tak, aby lépe odpovídali finančním možnostem a umožnily podporu co nejširšího okruhu uchazečů o zaměstnání z řad cílových skupin.

Nástroj VPP je financován výhradně z prostředků státního rozpočtu, tj. z prostředků tzv. „národní APZ“. Na realizaci VPP uvolnilo GŘ ÚP ČR finanční prostředky v objemu cca 100 milionů Kč (nezapočítávají se závazky z již uzavřených dohod, jedná se o finanční prostředky na nové závazky v roce 2024).

Maximální výše příspěvku činila 12 500 Kč měsíčně na jednu osobu umístěnou na VPP. V případě VPP zřízených za účelem koordinace nebo organizace veřejné služby (předák veřejné služby nebo VPP) či za účelem zřízení pracovního místa asistenta prevence kriminality byly příspěvky na základě aktualizace teze pro metodiku realizace VPP v roce 2024 nastaveny od 1. 8. 2024 na 16 500 Kč, resp. na 17 000 Kč.

Celkem bylo v kraji od počátku roku zařazeno na VPP 123 uchazečů o zaměstnání, což je meziročně o 815 méně (rok 2023 = 938 UoZ). Lze mj. přisuzovat, že již nebyla možnost hradit z prostředků ESF.

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

Společensky účelná pracovní místa vyhrazená u zaměstnavatele

Vyhrazená společensky účelná pracovní místa (dále jen „SÚPM“ vyhrazené) přispívají k dlouhodobějšímu pracovnímu uplatnění uchazečů o zaměstnání s handicapem na trhu práce (např. nedostatek praktických zkušeností, návrat žen na trh práce po mateřské a rodičovské dovolené, osoby starší 50 let, osoby s neuplatnitelnou kvalifikací na trhu práce, osoby po návratu z výkonu trestu odnětí svobody apod.), kterým nelze v současné době zajistit pracovní uplatnění jiným způsobem. Hlavním cílem tohoto nástroje je zamezit dlouhodobé nezaměstnanosti, a tím i případnému sociálnímu vyloučení, závislosti na sociálních dávkách a snížení životní úrovně. Podpora je zaměřena na úhradu mzdových nákladů zaměstnavatele (včetně odvodů) při vyhrazení specifického pracovního místa pro daného uchazeče o zaměstnání. SÚPM byly podporovány výhradně rizikové skupiny osob, zejména pak osoby dlouhodobě nezaměstnané, tj. s délkou evidenci delší než 12 měsíců.

Tento příspěvek byl poskytován ÚP ČR, Krajskou pobočkou v Ústí nad Labem po dobu 6 až 12 měsíců. Výše podpory byla stanovena poměrnou částkou z max. hodnoty na základě kumulace jednotlivých hendikepů podpořeného uchazeče (délka evidence, věk, osoba se ZP, absolvent atd.) na trhu práce.

Celkem bylo v roce 2024 podpořeno 1 351 uchazečů o zaměstnání, což je v meziročním srovnání o 935 osob více (rok 2023 = 416 UoZ), a to prostřednictvím národní APZ i projektů ESF (NIP, RIP). Drtivě převládala finanční podpora z evropských zdrojů.

Společensky účelná pracovní místa zřízená zaměstnavatelem

Jedná se o příspěvek na nově zřizovaná pracovní místa. Při stanovení výše finančních prostředků byly určující plánované náklady na zřízení nových pracovních míst. Výše příspěvku je stanovena v souladu s ustanovením § 113 Zákona o zaměstnanosti. O zřizování společensky účelných pracovních míst je ze strany zaměstnavatelů dlouhodobě minimální zájem, v roce 2024 nebylo zřízeno žádné SÚPM. Dlouhodobě je využívanějším nástrojem příspěvek na částečnou úhradu mzdových nákladů na SÚPM vyhrazené.

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

Společensky účelná pracovní místa zřízena uchazečem o zaměstnání pro účel výkonu SVČ

SÚPM-SVČ je nástrojem napomáhající osobám dlouhodobě neuplatněným na trhu práce s možností seberealizace v podnikání. Klient tak ve spolupráce s Úřadem práce obdrží příspěvek pro zahájení výkonu výdělečné činnosti a zavazuje se tak po dobu alespoň 12 měsíců pokračovat ve výkonu samostatné výdělečné činnosti.

V roce 2024 bylo finančně podpořeno zřízení 66 nových pracovních míst pro výkon samostatné výdělečné činnosti pro uchazeče o zaměstnání z evidence úřadu práce, v předchozím roce to bylo 50 začínajících osob samostatně výdělečně činných. Úřad práce podporoval v průběhu roku 2024 zřízení nových pracovních míst pro výkon samostatné výdělečné činnosti pro uchazeče o zaměstnání jak v oblasti výroby, tak v oblasti služeb. V oblasti služeb byly nejčastěji podporovány obory činnosti v osobních službách (pedikérské a kosmetické služby), v oblasti výroby se jednalo primárně o stavebnictví a řemeslné činnosti.

Na všechny nástroje v rámci podpory SÚPM dohromady (SÚPM zřízená i vyhrazená vč. SVČ) bylo v roce 2024 vynaloženo prostřednictvím národního rozpočtu i nástrojů ESF (NIP, RIP) celkem 78,8 mil. Kč, což je meziročně o 12,6 mil. Kč více (rok 2023 = 66,2 mil. Kč).

Zřízení pracovního místa pro OZP

Chráněná pracovní místa (dále i CHPM) mají dlouhodobě setrvalé zastoupení v rámci APZ. Je to dáno specifickým charakterem, který se zaměřuje na podporu zdravotně handicapovaných osob. Faktory, které brání zařadit do pracovního procesu větší počet nezaměstnaných, je na jedné straně omezená poptávka zaměstnavatelů po pracovní síle se zdravotním handicapem, nízká mzdová úroveň těchto míst, na straně druhé nevhodná nabídka disponibilní pracovní síly, jež by odpovídala požadavkům zaměstnavatelů (tzv. negativní pracovní rekomandace).

Příspěvek je poskytován na základě ustanovení § 75 zákona o zaměstnanosti, a to zaměstnavatelům jak na volný, tak i na tzv. chráněný trh práce.

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

V roce 2024 bylo v Ústeckém kraji celkem podpořeno 40 osob se zdravotním postižením, meziročně o 10 osob méně (rok 2023 = 50 osob se zdravotním postižením).

Podpora zaměstnávání osob se zdravotním postižením – Příspěvek na úhradu provozních nákladů vynaložených v souvislosti se zaměstnáváním osoby se zdravotním postižením

Příspěvek je poskytován na základě ustanovení § 76 zákona o zaměstnanosti. Celkem bylo v roce 2024 podpořeno 13 osob se ZP (rok 2023 = 13 osob) prostřednictvím národní APZ. Od začátku roku 2024 bylo v rámci nástrojů APZ určených na podporu zaměstnávání osob se ZP (bez § 78a) ZoZ) dohromady podpořeno 53 osob se ZP (rok 2023 = 63 osob) a vyplacená částka dosáhla 1,6 mil Kč, což je o 0,2 mil. Kč více než předchozí rok (rok 2023 = 1,4 mil Kč).

Příspěvkem na podporu zaměstnávání osob se ZP na chráněném trhu práce dle § 78a) jsou nahrazovány skutečně vynaložené prostředky na mzdy nebo platy ve výši 75 % nákladů u zaměstnanců v pracovním poměru, kteří jsou osobami se ZP, vč. pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na veřejné zdravotní pojištění, které zaměstnavatel za sebe odvedl z vyměřovacího základu zaměstnance, nejvýše však 15 700 Kč (od 1. 4. 2024 zvýšení příspěvku dle nařízení vlády) u osob se ZP a 5 000 Kč u osob zdravotně znevýhodněných.

Regionální mobilita - příspěvek na dojížděku

Tento typ příspěvku je poskytován klientům, kteří se rozhodli do zaměstnání dojíždět a je ověřovaný podle § 106 zákona o zaměstnanosti. Poskytuje se paušálně bez prokazování jeho vynaložení ke kompenzaci dodatečných nákladů, které vzniknou podpořené osobě v souvislosti s přijetím zaměstnání mimo její bydliště. Jeho poskytování je směřované na ty uchazeče o zaměstnání, kteří jsou cílovou skupinou některého z projektů financovaného z ESF nebo u kterých došlo k rozvázání pracovního nebo služebního poměru v důsledku hromadného propouštění

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

zaměstnanců. Paušální měsíční částka příspěvku činí 94 Kč za 1 kilometr, maximálně však bude možné žadateli poskytnout měsíční příspěvek ve výši 10 000 Kč za měsíc. Příspěvek může být poskytnut za dobu trvání pracovního či služebního poměru maximálně za období 12 kalendářních měsíců po sobě jdoucích.

V Ústeckém kraji se dlouhodobě jedná nejčastěji o operátory výroby, výrobní či montážní dělníky či administrativní pracovníky. Mezi nejčastější důvody zamítnutí žádostí patří nesplnění některé z podmínek dohody, tj. nedoložení pracovní smlouvy, nedoložení dokladu o zřízení účtu, více adres bydliště uchazeče o zaměstnání aj.). Celkem bylo za rok 2024 podpořeno 106 uchazečů o zaměstnání, meziročně o 32 osob více (rok 2023 = 74 uchazečů o zaměstnání).

Integrační pracovní místo

Integrační pracovní místo (dále jen „IPM“) je nástrojem APZ, který je realizován jako klíčová aktivita projektů Nová Etapa a Věk není překážkou. IPM kombinuje podporu vytvoření pracovního místa (tj. příspěvek na mzdové náklady zaměstnavatele) a integračních aktivit v průběhu výkonu práce. IPM bylo v roce 2024 pilotně ověřováno mj. i v Ústeckém kraji, a to konkrétně na okresních kontaktních pracovištích úřadu práce KoP Most a KoP Děčín. Nástroj byl efektivně aplikován, probíhala spolupráce s Agenturou pro sociální začleňování, neziskovými organizacemi a MPSV. Probíhalo začlenění klientů, kteří mají zdravotní a sociální znevýhodnění na trhu práce. Cílem by měla být eliminace kumulovaných handicapů, a to formou výběru vhodných integračních aktivit a k dosažení jejich účelu bude pro každého účastníka sestaven individuální plán osobního rozvoje (IPOR).

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

6.2 Rekvalifikace (RK zabezpečované ÚP ČR, zvolené, zaměstnanecké, rekvalifikace NPO, vzdělávací kurzy NPO), poradenství a pracovní rehabilitace

Rekvalifikace

V souvislosti se změnami dynamického trhu práce docházelo ke zvyšování zájmu a poptávky po rekvalifikačních kurzech ze stran uchazečů či zájemců o zaměstnání. Rekvalifikace jsou nástrojem aktivní politiky zaměstnanosti (APZ), které mají zvyšovat, rozšiřovat nebo prohlubovat dosaženou kvalifikaci.

V roce 2024 realizovala Krajská pobočka v Ústí nad Labem zvolené rekvalifikace v rámci národních individuálních projektů Operačního programu Zaměstnanost plus „Nová etapa“, „Záruky pro mladé“, „Věk není překážkou“, „Podpora zaměstnanosti osob se zdravotním postižením“ a „Outplacement II“, popř. v rámci regionálního individuálního projektu tohoto programu „Šance na práci v Ústeckém kraji“. Rovněž ve velké míře probíhala realizace zvolených rekvalifikací v rámci Národního plánu obnovy (dále NPO) s využitím finančních prostředků tzv. Nástroje pro oživení a odolnost EU (Recovery and Resilience Facility). Rekvalifikace se v roce 2024 konaly také formou specializovaného rekvalifikačního kurzu v pracovní rehabilitaci pro osoby se zdravotním postižením. Jednalo se o kurzy „Pedikér a nehtový designér / pedikérka a nehtová designérka (69-025-H)“ a „Sportovní masér/masérka (69-037-M)“. Všichni účastníci ukončili tyto rekvalifikace úspěšně. Úspěšně byla rovněž v roce 2024 ukončena rekvalifikace zahájená v roce předchozím, a to „Nevidomý a slabozraký masér ve zdravotnictví“, jejíž účastník následně zahájil pracovní činnost v tomto oboru.

Celkem bylo v roce 2024 vynaloženo na rekvalifikační kurzy 80,9 mil. Kč, což je meziročně více o 47,4 mil. Kč (rok 2023 = 33,5 mil. Kč).

V roce 2024 byly realizovány také zabezpečované rekvalifikace, za Ústecký kraj byl v nabídce jsemvkurzu.cz kurz „Český jazyk pro cizince“ ve třech možných úrovních.

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

Tabulka č. 13, Struktura účastníků klasických (zabezpečovaných) rekvalifikací

Účastníci rekvalifikací	celkem v RK	zahájení v roce 2024	ukončené		pokračují do dalšího roku
			celkem	z toho úspěšně	
celkem	14	13	14	13	0
z toho ženy	10	10	10	9	0
NIP	2	2	2	2	0
RIP	0	0	0	0	0
GP	0	0	0	0	0
NPO	11	11	11	10	0
uchazeči o zam.	14	13	14	13	0
zájemci o zam.	0	0	0	0	0
osoby se ZP	3	2	3	3	0

Zabezpečované rekvalifikace nebyly v roce 2024 realizovány ve větší míře, výběrová řízení na jejich dodavatele probíhala a postupně docházelo k podpisům rámcových smluv. Zahájení těchto rekvalifikací v plném rozsahu se předpokládá v první polovině roku 2025. V roce 2023 se klasických rekvalifikací účastnilo 5 osob, v roce 2024 došlo k navýšení na 14 osob. Během roku 2024 bylo úspěšně ukončeno 10 zabezpečovaných rekvalifikací NPO.

Tabulka č. 14, Struktura účastníků zvolených rekvalifikací

Účastníci rekvalifikací	celkem v RK	zahájení v roce 2024	ukončené		pokračují do dalšího roku
			celkem	z toho úspěšně	
celkem	3 148	3 064	2 728	2 626	271
z toho ženy	1 732	1 689	1 500	1 458	139
NIP	1 591	1 574	1 354	1 307	146
RIP	30	27	28	27	2
GP	0	0	0	0	0
NPO	1 178	1 114	1 021	974	109
uchazeči o zam.	2 120	2 070	1 884	1 817	150
zájemci o zam.	1 026	993	842	807	121
osoby se ZP	291	285	263	255	19

V počtech zvolených rekvalifikací došlo v roce 2024 k výraznému navýšení. V roce 2023 bylo v rekvalifikacích 2 299 osob, v roce 2024 došlo k nárůstu na 3 148 osob. Důvodem navýšení počtu rekvalifikací byla především intenzivnější realizace rekvalifikací v rámci Operačního programu Zaměstnanost plus a Národního plánu

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

obnovy, prostřednictvím kterého zahájilo kurzy ve sledovaném roce 1 114 osob. S ohledem na obecné trendy v digitalizaci společnosti a práce je na podporu rozvoje digitálních dovedností v oblasti IT a Průmyslu 4.0 kladen velký důraz. Tyto kompetence jsou zaměstnavateli vyžadovány ve stále větší míře a stávají se tak pro dlouhodobé uplatnění na trhu práce nezbytnými. Během roku 2024 bylo úspěšně ukončeno 974 zvolených rekvalifikací NPO.

Do vzrůstajícího počtu rekvalifikací se rovněž promítly důsledky ozbrojeného konfliktu na území Ukrajiny vyvolaného invazí vojsk Ruské federace. Ukrajínští občané s dočasnou ochranou se začleňovali do systému rekvalifikací. Celkem během roku 2024 zahájili 461 rekvalifikačních kurzů, např. „Účetnictví a daňová evidence“, „Sportovní masér/masérka (69-037-M)“, atd. Zejména se však jednalo o rekvalifikace českého jazyka pro cizince, a to jak základní a navazující kurzy, tak rovněž i kurzy pro pokročilé. Celkem do těchto jazykových rekvalifikací nastoupilo 392 osob a 329 z nich kurz v roce 2024 úspěšně absolvovalo.

Na konci roku 2024 byl zahájen nový projekt z Operačního programu Zaměstnanost plus „Integrace na trh práce a podpora cizinců v ČR“. Tento projekt se zaměřuje na odstraňování bariér, které brání cizincům v plném začlenění na trh práce a do české společnosti, a to především prostřednictvím jazykového vzdělávání a dalších služeb, které Úřad práce ČR poskytuje. Pro účastníky projektu budou k dispozici aktivity projektu zahrnující poradenství, rekvalifikace a zprostředkování zaměstnání prostřednictvím nástrojů a opatření aktivní politiky zaměstnanosti.

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

Tabulka č. 15, Struktura účastníků profesních rekvalifikací

Účastníci rekvalifikací	celkem v RK	zahájení v roce 2024	ukončené		pokračují do dalšího roku
			celkem	z toho úspěšně	
celkem	413	407	371	360	26
z toho ženy	299	296	267	258	22
NIP	252	250	223	216	17
RIP	4	4	4	4	0
GP	0	0	0	0	0
NPO	119	115	106	102	9
uchazeči o zam.	289	286	266	259	13
zájemci o zam.	124	121	105	101	13
osoby se ZP	52	52	49	47	2

Rekvalifikací směřujících ke zkoušce z profesní kvalifikace proběhlo v roce 2024 celkem 413, což je oproti roku 2023 nárůst o 203 účastníků (rok 2023 = 210 RK). Mezi nejčastěji žádané patřily rekvalifikace „Strážný/strážná (68-008-E)“, „Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky (69-017-M)“ a rekvalifikace v oblasti osobních služeb, např. „Kosmetik/kosmetička (69-030-M)“, „Manikér a nehtový designér/manikérka a nehtová designérka (69-024-H)“ nebo „Pedikér a nehtový designér/pedikérka a nehtová designérka (69-025-H)“. Během roku 2024 bylo úspěšně ukončeno 102 profesních rekvalifikací NPO.

V roce 2024 proběhla jedna zaměstnanecká rekvalifikace na Kontaktním pracovišti Úřadu práce ČR v Litoměřicích, rekvalifikace byla účastnicí úspěšně ukončena. Zaměstnavatelé se zájmem o vzdělávání svých zaměstnanců se zapojovali rovněž do projektu „NPO – DIGI pro firmu“ zaměřeného na další profesní vzdělávání zaměstnanců v oblasti digitálních dovedností pro IT a dovedností potřebných pro Průmysl 4.0, které jsou klíčovým faktorem pro udržení konkurenceschopnosti a posílení efektivity společnosti.

Mimo systém rekvalifikací probíhala v roce 2024 dle § 106 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, v rámci projektu NPO realizace kurzů digitálního vzdělávání. Tyto neakreditované kurzy musí být zaměřeny na rozvoj digitálních kompetencí, požádat o příspěvek mohou Úřad práce ČR uchazeči a zájemci o zaměstnání. Žádost je možné podat pouze elektronicky prostřednictvím

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

Databáze rekvalifikací a dalšího vzdělávání (viz zde: <https://www.mpsv.cz/web/cz/jsem-v-kurzu>). V případě vzdělávacího kurzu je stanovena minimální povinná spoluúčast ve výši 18 % celkové ceny kurzu, kterou musí účastník uhradit vzdělavateli sám. Maximální finanční částka, kterou může Úřad práce ČR vynaložit na kurz/y jednoho zájemce o kurz, nesmí v období 3 kalendářních let ode dne nástupu na první kurz dalšího vzdělávání přesáhnout 50 000 Kč.

Poradenství

Poradenství uchazečům a zájemcům o zaměstnání bylo zabezpečováno v roce 2024 na základě § 105, odst. 2 ZoZ interně formou skupinového a individuálního poradenství a poradenských programů. Cílem těchto aktivit byl zejména rozvoj schopností a podpora efektivního vyhledávání zaměstnání účastníků se zaměřením na jejich aktivaci a motivaci, orientaci na trhu práce, poskytnutí základních informací z oblasti pracovně právních vztahů a finanční gramotnosti, na zpracování osobní dokumentace, využití výpočetní techniky a internetu při hledání zaměstnání apod.

Výrazným způsobem navýšilo počet poradenských činností zajišťování těchto služeb ukrajinským občanům s dočasnou ochranou. Během roku 2024 individuálním či skupinovým poradenstvím prošlo na kontaktních pracovištích Úřadu práce ČR v Ústeckém kraji 3 195 uchazečů o zaměstnání s tímto statutem. Nejvíce se osvědčily skupinové informační schůzky s následným navazujícím individuálním poradenstvím s přítomností tlumočníka a dle konkrétních potřeb jednotlivých účastníků. Značná část těchto aktivit byla věnována právům a povinnostem ve vztahu k evidenci na úřadu práce. Cílem rovněž bylo předat této skupině klientů potřebné informace týkající se možností vzdělávání, uznání dosaženého vzdělání, účasti v rekvalifikačních kurzech, orientace v pracovněprávních předpisech, zdravotním pojištění a sociálním zabezpečení.

Pracovní rehabilitace

Pracovní rehabilitace je komplexním systémem aktivit realizovaný s cílem usnadnit vstup osob se zdravotním postižením na otevřený trh práce. Pracovní rehabilitace je Úřadem práce ČR realizována na základě § 69 až § 74 ZoZ. Zabezpečuje ji místně

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

příslušná krajská pobočka dle bydliště osoby se zdravotním postižením, při čemž spolupracuje i s jinými subjekty. Náplní pracovní rehabilitace je poradenská činnost zaměřená na volbu povolání, volbu zaměstnání nebo jiné výdělečné činnosti, teoretickou i praktickou přípravu pro výkon zaměstnání či jiné výdělečné činnosti, zprostředkování, udržení a změnu zaměstnání, změnu povolání a vytváření vhodných podmínek pro výkon zaměstnání nebo jiné výdělečné činnosti (definovaná § 69 odst. 3 ZoZ). Realizuje se na základě žádosti podané osobou, která má právo o pracovní rehabilitaci požádat a tuto skutečnost doloží potvrzením orgánu sociálního zabezpečení či lékařským posudkem. Spolu s účastníkem je sestavován individuální plán pracovní rehabilitace obsahující mimo jiné i jednotlivé cíle pracovní rehabilitace, předpokládaný časový průběh a také formy pracovní rehabilitace, ke kterým se vyjadřuje odborná pracovní skupina. Při jeho tvorbě je uplatňován individuální přístup a individuální plánování. Odborná pracovní skupina musí být seznámena s dovednostmi, možnostmi, kvalifikací, schopnostmi, a především zdravotním stavem žadatele.

Stanovení forem pracovní rehabilitace je spojené s využitím sítě ergodiagnostických center v Ústeckém kraji (ergodiagnostika = lékařské vyšetření se záměrem zjistit aktuální pracovní potenciál člověka s disabilitou). Záměrem je komplexně posoudit funkční senzomotorické a psychomotorické schopnosti jedince se zdravotním postižením a stanovit možnosti jeho integrace na trh práce a úspěšné uplatnění v zaměstnání. Pracovní rehabilitace tedy úzce propojuje práci lékařů, psychologů a jiných odborných zdravotních pracovníků.

Poradenský program JOB CLUB HELP je určený právě osobám se zdravotním postižením a pravidelně probíhá na kontaktních pracovištích Úřadu práce ČR, stejně jako individuální poradenství k pracovní rehabilitaci. Potřebné informace lze získat od pracovníků oddělení zprostředkování a poradenství Krajské pobočky na kontaktních pracovištích Úřadu práce v Děčíně, Rumburku, Chomutově, Litoměřicích, Lounech, Mostě, Litvínově, Teplicích, a Ústí nad Labem.

V rámci Ústeckého kraje působila do konce června 2023 krajská odborná pracovní skupina. Od 1. 7. 2023 byla krajská pracovní skupina rozpuštěna a nahrazena

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

odbornými pracovními skupinami, které vznikly v rámci kontaktních pracovišť. Oproti roku 2024 kdy počet členů zastupujících Úřad práce ČR tvořil méně než 50 %, došlo k navýšení počtu členů odborné pracovní skupiny tak, aby poměr členů zastupujících Úřad práce ČR činil maximálně 30 % celkového počtu členů OPS zřízených při jednotlivých kontaktních pracovištích. Na každém kontaktním pracovišti se tým OPS sešel minimálně 2 x.

V roce 2024 v Ústeckém kraji proběhlo 7 pracovních rehabilitací a realizovala se 2 ergodiagnostická vyšetření.

6.3 Projekty ESF

V rámci aktivní politiky zaměstnanosti (APZ) v roce 2024 pokračovaly národní individuální projekty (NIP) započaté v roce 2023, konkrétně Záruky pro Mladé, Věk není překážkou, Nová etapa a Podpora zaměstnanosti OZP. Regionální individuální projekty (RIP), tedy projekty realizované jen v rámci kraje byla Šance na práci v Ústeckém kraji, která rovněž pokračovala již z roku 2023. V červenci 2024 započala realizace projektu Outplacement II (OUT II) s plánovaným průběhem do konce června 2026 a od října rovněž projektu Integrace na trh práce a podpora cizinců v ČR (INTEGRACE). Dále je realizovaný jeden partnerský projekt EURES+3Z Up!.

Šance na práci v Ústeckém kraji

Realizace projektu byla zahájena v květnu 2023 a plánovaný konec je stanoven na duben 2026. Projekt se zaměřuje na uchazeče o zaměstnání evidované na Úřadu práce ČR, u kterých dochází ke kumulaci hendikepů bránících vstupu na trh práce. Často může jít o osoby, které jsou ohroženy sociální exkluzí a bydlí v sociálně vyloučených lokalitách Ústeckého kraje. Cílová skupina se velmi významně podílí na celkové nezaměstnanosti v Ústeckém kraji. Projekt těmto osobám nabízí řadu vzájemně provázaných aktivit, jejichž působením dojde ke zlepšení životní situace zapojených osob. Hlavním cílem projektu je pomoci prostřednictvím projektových aktivit všem zapojeným osobám s uplatněním se na trhu práce.

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

V roce 2024 se do projektových aktivit nově zapojilo **230 osob**. Celkem od začátku realizace vstoupilo do projektu 359 osob z plánovaných 400. Účastníkům bylo v roce 2024 poskytnuto 2025 individuálních poradenství a 224 osob se zúčastnilo skupinového poradenství. Poradenský program úspěšně ukončilo 146 účastníků. Zároveň bylo v roce 2024 na SÚPM umístěno 105 účastníků, přičemž úspěšné pracovní zapojení u 10 z nich bylo podpořeno také Příspěvkem na zapracování. Na aktivitu Práce na zkoušku byly zařazeny 3 osoby a 30 osob bylo umístěno na volném trhu práce. V rámci projektu je také plánováno pomoci 66 účastníkům získat kvalifikaci prostřednictvím rekvalifikačního kurzu, přičemž v roce 2024 úspěšně ukončilo rekvalifikaci 25 účastníků projektu, celkem si tedy již 28 osob zvýšilo svoji kvalifikaci.

Bližší informace naleznete na adrese: <https://www.uradprace.cz/web/cz/sance-na-praci-v-usteckem-kraji>

Záruky pro mladé (ZPM)

Projekt je realizován od června 2023 s plánovaným koncem v květnu 2027. Zaměřuje se na řešení nepříznivé situace mladých lidí na trhu práce osvojením si pracovních návyků a dalších kompetencí tak, aby došlo k včasnému a trvalému uchycení se na pracovním trhu a tím ke snížení míry jejich nezaměstnanosti. Cílovou skupinou jsou mladí lidé bez praxe mladší 30 let, osoby, které nejsou zaměstnané ani se neúčastní vzdělávání nebo odborné přípravy a uchazeči a zájemci o zaměstnání evidovaní na Úřadu práce ČR.

Projekt nabízí klientům řadu aktivit, které slouží zejména k získání a prohloubení odborných znalostí a pracovních dovedností potřebných k výkonu jejich pracovní činnosti. Dále by měl projekt směřovat na osoby s nízkou úrovní vzdělání k jejich k opětovnému návratu do školských zařízení, kde by měly získat vzdělání vedoucí k lepšímu uplatnění na trhu práce. V roce 2024 se do projektových aktivit zapojilo **725 osob** z celkem plánovaných 1 057 osob. Účastníkům projektu bylo průběžně poskytnuto 3 316 individuálních poradenství a 240 osob se zúčastnilo skupinových poradenství. Poradenský program úspěšně ukončilo 27 účastníků. Zároveň bylo již

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

250 z plánovaných 261 účastníků umístěno na SÚPM (společensky účelné pracovní místo). Na aktivitu Práce na zkoušku bylo zařazeno 13 osob. Cílem projektu je také pomoci 59 účastníkům získat kvalifikaci prostřednictvím rekvalifikace, přičemž v roce 2024 úspěšně ukončilo rekvalifikaci 206 účastníků projektu.

Bližší informace naleznete na adrese: <https://www.uradprace.cz/web/cz/zaruky-pro-mlade-zpm->

Nová etapa (NOE)

Hlavním cílem projektu, jehož realizace je od května 2023 do dubna 2027, je zvýšit šance osob ve věkové skupině 30–54 let na jejich uplatnění na trhu práce a setrvání na něm. Zvyšování jejich možností na trhu práce je uskutečňováno prostřednictvím využívání palety nástrojů a opatření aktivní politiky zaměstnanosti dle individuálních potřeb klienta. Zejména se jedná o vhodně zvolenou kombinaci aktivit jako je poradenství, rekvalifikace či profesní kvalifikace, zprostředkování zaměstnání a doprovodná opatření.

V roce 2024 vstoupilo do projektu **2 112 osob** z řad cílové skupiny. Celkem se již zapojilo 2 443 z plánovaných 3 577 osob (68 %). Z toho 782 osob by mělo být umístěno na pracovních místech a 2 423 osob získat kvalifikaci úspěšně absolvovanou rekvalifikací nebo profesní kvalifikací. V průběhu roku 2024 bylo zařazeno 602 osob na SÚPM a 34 osob v rámci pilotovaného nástroje IPM (Integrační pracovní místo). Z řad zapojených účastníků jich 756 získalo v uvedeném roce osvědčení o absolvování rekvalifikace.

Bližší informace naleznete na adrese: <https://www.uradprace.cz/nova-etapa-noe->

Věk není překážkou (VNP)

Projekt, jehož realizace je naplánována od května 2023 do dubna 2027, se zaměřuje na řešení nepříznivé situace uchazečů a zájemců o zaměstnání evidovaných na Úřadu práce ČR, u kterých dochází ke kumulaci hendikepů bránících vstupu na trh práce a jejich věk je vyšší než 55 let.

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

V roce 2024 se do projektových aktivit zapojilo **912 osob** z plánovaných 2 126 osob. Účastníkům projektu bylo poskytnuto 902 individuálních poradenství a 358 osob se zúčastnilo poradenství skupinovou formou. Poradenský program úspěšně ukončilo 121 účastníků. Zároveň bylo z plánovaných 411 osob celkem 300 účastníků projektu umístěno na SÚPM. Cílem projektu je také pomoci 715 účastníkům získat kvalifikaci prostřednictvím rekvalifikačního kurzu, přičemž v roce 2024 úspěšně ukončilo rekvalifikační kurz 129 účastníků projektu.

Bližší informace naleznete na adrese: <https://www.uradprace.cz/web/cz/vek-neni-prekazkou-vnp->

Podpora zaměstnanosti osob se zdravotním postižením (OZP)

Cílem projektu, jehož realizace je plánována od dubna 2023 do března 2027, je zvýšení podpory zaměstnávání OZP a stabilizace jejich zaměstnání na otevřeném trhu práce. Nástroje a aktivity vedoucí k jejich uplatnění na trhu práce jsou zejména poradenství, rekvalifikace, pracovní rehabilitace a zprostředkování zaměstnání.

V roce 2024 se do projektových aktivit zapojilo **652 osob** z celkem plánovaných 1 548 osob. Účastníkům projektu bylo poskytnuto 2 550 individuálních poradenství a 297 osob se zúčastnilo poradenství ve skupinové formě, které bylo zaměřené na problematiku pracovní rehabilitace, poskytování invalidního, starobního důchodu či dávek pro OZP či tvorbu životopisu a přípravu na pohovor. Zároveň bylo z plánovaného počtu 426 osob již 261 účastníků zařazeno na SÚPM. Rekvalifikaci úspěšně ukončilo 73 účastníků projektu z celkového požadovaného počtu 48 osob. Ze zapojených účastníků projektu se v roce 2024 podařilo 153 z nich umístit na otevřený trh práce.

Bližší informace naleznete na adrese: <https://www.uradprace.cz/web/cz/podpora-zamestnanosti-osob-se-zdravotnim-postizenim-ozp->

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

Outplacement II (OUT II)

Realizace projektu byla zahájena od 1. 7. 2024 a plánována je do 30. 6. 2026. Cílem projektu je zvýšení adaptability zaměstnanců firem, kteří jsou ohroženi ztrátou zaměstnání nebo jsou již ve výpovědní době, pro nalezení nového pracovního uplatnění, popřípadě udržení stávajícího zaměstnání. Na rozdíl od většiny projektů je proto primárně zaměřen na zájemce o zaměstnání, kteří jsou ohroženi ztrátou zaměstnání. Těmto zaměstnancům se poradci projektu napříč krajem snaží zjednodušit a zkrátit přechod do nového zaměstnání.

V průběhu roku 2024 vstoupilo do projektu **38 osob**, bylo poskytnuto 83 poradenství v individuální formě a schváleny byly 2 zvolené rekvalifikace. Dosud byly uzavřeny 3 dohody na vytvořené pracovní místo se mzdovým příspěvkem.

Bližší informace naleznete na adrese:

<https://www.uradprace.cz/web/cz/outplacement-ii>

Integrace na trh práce a podpora cizinců v ČR (INTEGRACE)

Cílem projektu je aktivní podpora cizinců v ČR, zvýšení jejich zaměstnanosti a zaměstnatelnosti a podpora jejich začlenění na pracovní trh s postupným zapojením do české společnosti. Doba jeho realizace je od 1. 10. 2024 do 30. 6. 2027.

Cizinci budou nasměrováni k poradci při návštěvě zprostředkovatele či zprostředkovatelky, nebo na základě vyhodnocení specialisty pro osoby s migrační zkušeností, který poskytuje poradenství týkající se podmínek zaměstnávání cizinců na trhu práce v ČR. Zajištění předvýběru účastníků z cílové skupiny je možné také ve spolupráci s NNO a dalšími organizacemi regionální sítě spolupráce.

Znalost češtiny je základním pilířem integrace cizinců do společnosti, proto jsou převažující aktivitou projektu rekvalifikace (zvolené i zabezpečované) a to formou jazykových kurzů. Kurzy jsou nabízeny v různých úrovních podle znalosti českého jazyka. Kromě jazykových kurzů je možná i jiná odborná rekvalifikace a dále pak zprostředkování zaměstnání (dotované i nedotované). Součástí projektu je stejně

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

jako u ostatních projektů poskytování individuálního a skupinového poradenství, poradenský program a možnost proplácení doprovodných opatření.

Celkem má být celorepublikově zařazeno na kurzy českého jazyka 4 000 osob, na ostatní rekvalifikace 200 osob a na SÚPM 550 účastníků. Přímá realizace projektu bude v rámci naší krajské pobočky zahájena v roce 2025.

Bližší informace naleznete na adrese: <https://www.uradprace.cz/web/cz/integrace-cizincu>

EURES+3Z Up!

EURES+3Z Up! je projektem volně navazujícím na předchozí EURES II – Evropské služby zaměstnanosti, který byl ukončen k 30. 6. 2023. Plánovaná realizace projektu EURES + 3Z Up! je v období července 2023 až června 2027. Projekt usiluje o modernizaci a podporu kapacity a komplexnosti služeb zaměstnanosti poskytovaných cizím státním příslušníkům (mezi nimi je kladen důraz na osoby s dočasnou ochranou). Jde o vytvoření podmínek pro poskytování individualizovaných služeb zaměstnanosti zahrnující také služby tlumočení, dále zvýšení odborných kompetencí zaměstnanců Úřadu práce ČR zaměřených na práci s klienty ze zahraničí a na agendu zahraniční zaměstnanosti. Hlavním cílem projektu je zkvalitnit systém řízení a zvýšit efektivitu v poskytování služeb zaměstnanosti podporou odborné profilace pracovníků Úřadu práce ČR a MPSV, digitalizací vybraných služeb, s důrazem na individualizaci a komplexnost služeb, a aktivním síťováním aktérů trhu práce na národní a nadnárodní úrovni. Dalším cílem je posílení atraktivity tuzemského trhu práce.

Bližší informace naleznete na webu Úřadu práce ČR na adrese: <https://www.uradprace.cz/web/cz/eures-3z-up->

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

NPO - Vzdělávám se v DIGI (DIGI - RK)

Cílem projektu, jehož realizace je plánována od května 2022 do října 2025, je zvýšit adaptabilitu pracovních sil vůči měnícím se potřebám trhu práce prostřednictvím podpory rekvalifikací. Projekt je určen pro uchazeče a zájemce o zaměstnání evidované na ÚP ČR, kteří jeho prostřednictvím mohou získat nebo si prohloubit své digitální dovednosti. Podpora získání digitálních dovedností má na jedné straně zvýšit přístupnost kvalifikovaných a kvalitních pracovních nabídek pro pracovníky, zejména osob se specifickými potřebami na trhu práce, a zajistit kvalifikovanou pracovní sílu, která je předpokladem konkurenceschopnosti, a na druhé straně zabránit nezaměstnanosti a podpořit sociální soudržnost.

Bližší informace naleznete na adrese:

<https://www.uradprace.cz/web/cz/npo-vzdelavam-se-v-digi-digi-rk->

NPO – kurz DIGI vzdělávání (DIGI - Kurz)

Realizace projektu je plánovaná od února 2023 do října 2025, Předmětem je podpora rozvoje oblasti dalšího vzdělávání rozšířením nabídky a stimulací poptávky po dalším vzdělávání v oblasti informačních technologií (IT) a dovednostech potřebných pro Průmysl 4.0 mimo rámec stávajícího systému rekvalifikací prostřednictvím zvýšení dostupnosti kurzů digitálního vzdělávání a rozšíření portfolia jeho poskytovatelů. Projekt je určen pro uchazeče a zájemce o zaměstnání evidované na ÚP ČR, kteří jeho prostřednictvím mohou získat nebo si prohloubit své digitální dovednosti. Cílem projektu je zvýšit adaptabilitu pracovních sil vůči měnícím se potřebám trhu práce podporou kurzů digitálního vzdělávání za využití Databáze rekvalifikací a dalšího vzdělávání (viz zde: <https://www.mpsv.cz/web/cz/jsem-v-kurzu>), což je pilotně ověřované opatření APZ podle § 106 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.

Více informací k tomuto projektu naleznete na adrese:

<https://www.uradprace.cz/web/cz/npo-kurz-digi-vzdelavani-digi-kurz->

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

6.4 Vyhodnocení cílů APZ stanovených na rok 2024

Pro rok 2024 byly Úřadem práce ČR v Ústeckém kraji stanoveny cíle, jejichž vyhodnocení za sledované období je následující:

Snížení podílů uchazečů nad 12 měsíců v evidenci o 2 procentní body

Ze statistik vyplývá, že se podíl uchazečů o zaměstnání s délkou evidence nad 12 měsíců zvýšil na 39,0 %, tzn. o 2,9 procentního bodu (prosinec 2023 = 36,1 %). V absolutním vyjádření se počet uchazečů této kategorie zvýšil o 1 996, tedy na současných 13 491 uchazečů. Práci s touto skupinou tudíž nelze hodnotit jako zcela úspěšnou, stanovený cíl se nepodařilo naplnit.

Snížení podílu uchazečů do 30 let věku o 1 procentní bod

Podíl uchazečů do 30 let se v roce 2024 zvýšil o 0,5 procentního bodu, a to na 25,1 % (prosinec 2023 = 24,6 %). V absolutních počtech se jednalo celkem o 8 708 uchazečů o zaměstnání s nárůstem o 875 UoZ. Ačkoliv se jedná o jednu z problémově uplatnitelných skupin na trhu práce, nejednalo se v roce 2024 o nejohroženější skupinu. Přesto se v celkovém zhodnocení stanovený cíl taktéž nepodařilo naplnit.

Snížení podílů uchazečů nad 55 let věku o 1 procentní bod

Podíl uchazečů nad 55 let věku se oproti roku 2023 zvýšil o 0.5 procentního bodu, tedy z 23,0 % na aktuálních 23,5 %. V absolutním vyjádření došlo k nárůstu o 818 osob na aktuálních 8 151 uchazečů o zaměstnání. Základní stanovený cíl splněný nebyl a tato skupina stále přetrvává jako jedna z ohrožených na trhu práce.

Závěrem lze konstatovat, že se nepodařilo žádný ze stanovených cílů naplnit s ohledem na celkový vývoj nezaměstnanosti. V důsledku válečného konfliktu na Ukrajině a vlivem Green Dealu došlo ke zpomalení růstu ekonomiky, což v konečném důsledku ovlivnilo zaměstnanost v ČR. Rostoucí nezaměstnanost v roce 2024 zhoršila postavení na trhu práce pro ohrožené skupiny uchazečů.

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

7 Cíle APZ pro rok 2025

Při realizaci APZ se bude na kontaktních pracovištích Úřadu práce ČR v Ústeckém kraji postupovat zcela v souladu s platnými směrnici Generálního ředitelství Úřadu práce ČR pro realizaci nástrojů a opatření APZ a zaměstnávání osob se ZP a instrukcemi náměstka pro řízení sekce zaměstnanosti MPSV ČR pro uvedenou oblast.

Hlavním cílem Úřadu práce ČR i nadále přetrvává podpora zaměstnavatelů přijímajících do pracovních poměrů takové uchazeče, u kterých je poskytování příspěvků při zaměstnávání nezbytné. Jedná se zejména o takové osoby, které se potýkají s kumulací různých handicapů na trhu práce v podobě zhoršeného zdravotního stavu, dlouhodobé nezaměstnanosti, vyššího věku či bydliště v regionu s vysokou nezaměstnaností. U konkrétních žádostí je nutno ovšem sledovat, zda jsou vynakládány prostředky v souladu s jejich primárním účelem, zda jsou efektivní a hospodárné.

Aktivní politika zaměstnanosti (APZ) a uplatňování jejích základních nástrojů má za cíl předcházet dlouhodobé nezaměstnanosti, přičemž pracovní místa vytvořená s podporou APZ jsou určena zejména uchazečům, kterým nelze zajistit uplatnění jiným způsobem. Jde zejména o uchazeče:

- vedené v evidenci nepřetržitě déle než 6 měsíců;
- kterým je kvůli jejich zdravotnímu stavu, věku (absolventi bez praxe, mladí do 30 let a osoby nad 50 let) či péči o dítě věnována při zprostředkování zaměstnání zvýšená péče, či uchazeče o zaměstnání, u nichž existuje důvodný předpoklad dlouhodobého setrvání v evidenci Úřadu práce ČR;
- jimž je potřeba věnovat zvýšenou péči z jiného důvodu bránícího jejich vstupu na volný trh práce. Za jiný závažný důvod je rovněž považováno ohrožení sociálním vyloučením z důvodu setrvávání v dlouhodobé nezaměstnanosti;
- kteří jsou v hmotné nouzi.

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

Vzhledem k nenaplnění cílů stanovených pro rok 2024 přetrvává prioritní zaměřit se na uchazeče o zaměstnání v dlouhodobé evidenci. Pro rok 2025 by mělo docházet k uplatňování všech dostupných nástrojů se zaměřením na uchazeče problematicky umístitelné, zejména o uchazeče s evidencí delší než 12 měsíců, a to alespoň o dva procentní body. Cílem přetrvávajícím do dalšího roku je taktéž snížení podílu mladých osob do 30 let věku o 1 procentní bod. Pomocí vhodných prostředků je prioritní zaměřit se na jednu z ohrožených skupin na trhu práce, a to na uchazeče o zaměstnání ve věku 55 let a více s cílem snížit podíl jejich nezaměstnanosti taktéž alespoň o 1 procentní bod.

V rámci rekvalifikací by mělo docházet k zaměření pozornosti na uchazeče s nevhodnou kvalifikací a motivovat je k rekvalifikaci na takové pracovní pozice, které jsou v rámci regionu ze stran zaměstnavatelů dlouhodobě poptávané.

Pomocí nového projektu INTEGRACE postupně zvyšovat zaměstnanost a zejména zaměstnatelnost zahraničních pracovníků na českém pracovním trhu. Motivovat zahraniční pracovníky k nostrifikaci vzdělání či k rekvalifikacím.

8 Přílohy

Podrobný popis realizace vybraných nástrojů APZ vč. počtu podpořených osob a vyplacených finančních prostředků je součástí kapitoly 6.1 Realizace jednotlivých nástrojů APZ v roce 2024.